

**STRATEGIA, TALOUSARVIO JA
TALOUSSUUNNITELMA
2024–2026**

käsittely kunnanhallitus 4.12.2023
hyväksytty kunnanvaltuustossa xx.xx.2023

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	2
1 TALOUDEN KEHITYS TULEVINA VUOSINA.....	4
2 KUNTASTRATEGIA.....	5
3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
4 TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 25-26.....	9
4.1 PALVELUALUEET	9
4.2 KÄYTTÖTALOUS.....	11
5 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS.....	14
5.1 TALOUSARVIOASETELMA.....	14
5.2 TALOUSARVION JA SEN PERUSTEIDEN SITOVUUS.....	17
6 TALOUSARVION 2024 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIODEN YHTEENVETO	17
7 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	18
7.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	18
7.2 HALLINTO	20
7.2.1 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT.....	21
Valtuusto	21
Kunnanhallitus.....	22
Vaalit.....	22
Hallintopalvelut	24
Tukipalvelut	28
Yhdyskuntatekniset palvelut.....	31
Ateria- ja puhtaanapitopalvelut.....	34
7.2.2 ELINVOIMA- JA KEHITYSPALVELUT.....	38
7.3 HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	44
7.3.1 HYVINVOINTI- JA KULTTUURIPALVELUT.....	45
Hallinto.....	47
Joukkoliikenne	48
Kulttuuripalvelut	48
Maahanmuuttopalvelut	50
Kirjastopalvelut.....	50
Opistopalvelut	50
Liikuntapalvelut.....	52
Nuorisopalvelut	53
Ikäntyneiden palvelut.....	54

7.3.2	KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT.....	56
	Varhaiskasvatus.....	57
	Opetuspalvelut.....	61
8	TULOSLASKELMAOSA.....	66
9	INVESTOINTIOSA.....	69
10	RAHOITUSLASKELMAOSA.....	71
	RAHOITUSLASKELMA.....	71
	LAINAT.....	72
	LITTEET	

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023

Tasan vuosi sitten kirjoitin: " Tuleva vuosi on osittain suuri arvoitus. Sitä on valmistelu niin meillä kun tulevalla hyvinvointialueella parhaamme mukaan – mutta historiallisen **suuri valtiontason muutos liian heikolla lähtörahoituksella näyttää todelliset kasvonsa vasta ajan saatossa**, korjausliikkeitä tarvitaan lähes varmasti. Tulevaisuudessa varmintä on muutos, niin globaalisti kun myös meillä Pukkilassa". Vuosi 2023 on todellakin ollut kuntakentällä **poikkeuksellisen haastava** voimakkaasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja kuntahistorian suurimpien muutosten keskellä. Pukkila on ollut lakiin perustuen 1.1.2023 alkaen **osa Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta** ja uuden käynnistymistä sekä erinäisiä roolituksia ja hyvinvointialueiden resurssivajetta on kipuiltu puolin ja toisin. Lisäksi vuonna 2023 on ollut vahvasti työllistävänä tekijänä **TE25 uudistus, jatkuen koko vuoden 2024**.

Kuntatalouden tilanne ei helpottunut sote-uudistuksen myötä, kuntien kohdatessa vakavia haasteita sote-siirtolaskelmien leikatessa tulevia valtionosuuksia entisestään. Kuntatalouteen jäi rakenteellinen epätasapaino ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 tuloja suurempina. Maaseutualueet kärsivät myös merkittävästi asukasohjan vähentymisestä. Olemmekin nostaneet tietoisesti viestinnän kärjeksi kuntalaisten arjen kannalta tärkeitä ja positiivisia asioita. Painelaskelmien mukaan vaikein tilanne näyttäisi yhä olevan alle 2 000 asukkaan kuntakokoryhmässä – johon juuri me Pukkilassa kuulumme. Pukkilassakin vallitsee alijäämä, eli **tulot eivät riitä rahoittamaan kaikkia käyttötalouden menoja ja investointeja**.

Vuoden 2023 **tilinpäätös tulee olemaan alijäämäinen**, johtuen pitkälti takaisinperinnöistä verovuoden 2022 osalta, henkilöstökulujen lakisääteisistä korotuksista ja järjestelyvaraeristä, inflaatiosta, ostopalveluiden tasauslaskuista sekä rahoitus- ja poistokulujen kasvuista. Tässä kiteytyy konkreettisesti se haavoittuvaisuus, jota pieni kunta voi kokea vuoden aikana, olemattomilla puskureilla. Haasteeksi muodostuu **kunnan ylijäämän kuihtuminen** lähes nolnaan, mikä toimii heikkona lähtökohtana vaikeille talousvuosille. Omalla työllä tehtyä kieriä on tehty kaikkien mahdollisuuksien rajoissa, kuitenkin poissulkematta kehitystä, jota on tehty erityisesti hallinnon toimintojen, opetuksen ja elinvoimatekijöiden parissa. Vielä emme ole ryhtyneet "sammuttelemaan valoja" ja sillä tiellä olemme päättäneet pysyä loppuun asti.

Arvomme "rohkeus, rakkaus ja yksinkertaisuus" ohjaavat yhä jokapäiväistä toimintaamme, kohtaamisia ja päätöksentekoa. Tavoitteellinen ja kuntastrategiaan pohjautuva päätöksenteko on parhaimmillaan sitä, että jokainen ratkaisu peilataan strategia tavoitteita ja arvoja vasten. Tärkeänä arvona päätöksenteossa kulkee mukana myös yritysvaikutustenarviointi ja saimmekin tunnustuksena elinvoiman kehittämisen eteen tehdystä työstä **hopeisen yrittäjälipun kunnalle** Uudenmaan Yrittäjiltä. Pukkilalle myönnettiin vuonna 2023 myös arvokas **sosiaalisen hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisevän yksinäisyystyön sertifikaatti**, Kaverisovelluksen kanssa tehdystä yhteiskunnallisesti merkittävästä työstä yksinäisyyden ennaltaehkäisyssä.

Vuosi 2024

Talousarvion laadintaohjeistuksen jälkeen kohdentui meille vielä merkittävästi valtionosuuksista ja tuloista leikkauksia, joten talousarvion tekeminen oli todellinen yhteinen ponnistus. Luottamus valtion tahtotilaan ylläpitää pieniä kuntia on painunut pohjalukemiin ja näyttäytyy meille annetuissa luvuissa. Lokakuun 2023 viimeisten valtionosuuksien päivittyessä painuimme negatiivista valtionosuutta seuraavilla talousarviovuosilla "nauttivien" 14 kunnan joukkoon. **Käytännössä me siis maksamme valtiolle siitä, että saamme ylläpitää ja rahoittaa peruspalveluita**. Taloudessa vaikuttavat merkittävästi myös kasvavat henkilöstömenot, joiden kasvu aiheutuu pääosin kunta-alan palkkaratkaisusta (2023).

Talousarvioprosessin ollessa jatkuvasti päivittyneiden laskelmienkin myötä vielä kesken **17.11.2023**,

valtionvarainministeriö lähetti perjantai-iltana tiedon vielä 500 me leikkauksista kuntien valtionosuuksiin vuodelle 2024. Perusteena oli verotuksen valmistumisen vaikutus sote-siirtolaskelmiin. Uutinen aiheutti mittavan kriisin kuntatalouden kentällä laajalti, koska kuntien oli pitänyt jo vahvistaa 17.11.2023 mennessä vuoden 2024 veroprosentit (eli veronkorotukset eivät olleet enää mahdollisia). Maanantaina 20.11 VM tiedotti, että leikkaus on päätetty jaksottaa vuosille 2025–2027. Leikkaus on edelleen kohtuuton kunnille, joiden valtionosuusrahoitusta on jo valmiiksi leikattu – **käytännössä kunnille tarjottiin vain ns. osamaksusopimus**, joka heikensi entisestään Pukkilankin näkymiä.

Taloussuhdanne on haastava ja valitettavan useita yrityksiä on Suomessa ajautunut konkurssiin. Meillä on myös paljon alkutuotannon parissa työskenteleviä, joiden kuritus on ollut kohtuutonta. Sotien uutisointi, inflaatio ja yleinen huoli sekä pahoinvoinnin kasvu heijastuvat jokaisen elämään. Epävarmuus ja turvallisuushakuisuus näkyvät myös palvelutyön arjessa ja varautumisen merkityksessä. **Olemmekin päättäneet panostaa hyviin uutisiin, hymyihin, ystävällisiin kohtaamisiin ja saavutettavuuteen.** Koska elämä on harvemmin juhlaa ja suurilta osin arkea – haluamme edelleen rakentaa parhaamme ja strategiamme mukaan yksinkertaisesti toimivan ja rohkeasti edelläkävyn **ARKIONNELLISEN** yhteisön Pukkilaan. **Siihen emme tarvitse valtion tukia, vaan rohkeaa ja toimivaa päätöksentekoa, työhyvinvointia, yhteispeliä yli toimialarajojen, luottamuksen ilmapiiriä, palveluasennetta ja hyvää motivaatiota.**

Yritykset ja yrittäjiksi aikovat voivat jatkossakin hyödyntää kunnan kautta yritysneuvontaa ja ohjausta. Paikallisen yrittäjäjärjestön kanssa sovitut säännölliset tapaamiset sekä yrittäjien kuuleminen ja kohtaamiset ovat kunnan elinvoimapolvelujen toiminnassa keskiössä. Olemme panostaneet merkittävästi työllisyyden hoitoon ja elämäntilanteiden muutoksissa kohdattaviin haasteisiin. Työmme on kantanut erittäin hyvin ja Pukkilan työllisyydenhoidon tulokset ovat olleet Uudenmaan alueen vahvimpia. Vaikka kunta on keskittynyt ja keskittyy entistä enemmän perustehtäviensä hoitamiseen, **uskallamme rohkeasti johtaa strategisia tavoitteita ennakkoluulottomasti** ideoiden ja kokeillen.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja taloussuunnitelmassa pitää päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla (väistämätön) alijäämä suunnittelukaudella katetaan. Yli 400 000 euron toimintakulujen leikkauksesta jo vuodelle 2024 huolimatta, painuu talous leikatuilla valtionosuuksilla suunnitelmakaudella alijäämäiseksi yli 1 m€. Talouden tasapainottamista tehdään määritellyin toimenpitein, tavoitteena jopa 1,5 m€ säästöt talousarviokaudella. Ostamme käytännössä lisää aikaa sille, että saamme turvata hyvät ja toimivat palvelut kuntalaisille siksi aikaa, kun valtionohjaus ja hyvinvointialueiden kriisi ratkeaa sinetöimään lopullisesti kuntien tulevaisuuden näkymät rahoituspuhjan suhteen. Näkymissä on vahvasti kuntatalouksien radikaalia eriytymistä, osan kriisiytyessä ja menettäessä elinkelpoisuutensa. Omilla priorisoinneillamme **saamme turvattua kriittisen infran, valokuidun rakentamisen** valmiiksi koko kunnan alueelle ja jatkettua jo tehtyä kehitystyötä veto- ja pitovoimatekijöiden suhteen.

Kiitos vuodesta 2023 sekä vuoden 2024 valmistelusta kuuluu ensisijaisesti henkilöstölle ja päätöksentekijöille. **Tuore laaja henkilöstökyselymme osoitti, että 92 % henkilöstöstä viihtyy työssään ja 100 % henkilöstöstä kokee saavansa apua ja tukea työssään** – nämä lukevat ovat kertakaikkisen upea osoitus ilmapiirin ja asenteen merkityksestä – siitä voimavarasta, jolla talouden valossa kituuttavaa kuntaa pyöritetään ja johdetaan. **Kiitosaihe olette myös kaikki te kuntalaiset ja yhteistyötahot**, jotka olette antaneet tsempejä, ymmärrystä, hyvää palautetta ja ylpeinä jaatte tietoa kotikunnastanne sekä osaltanne kasvatatte positiivista ilmapiiriä ja ratkaisukeskeisiä toimintamalleja, koko yhteisömme parhaaksi.

Pukkilassa 28.11.2023.

Rakkaudella.

Katarina Helander

kunnan ylin palveluhenkilö – kunnanjohtaja.

1 TALOUDEN KEHITYS TULEVINA VUOSINA

Valmisteltaessa vuonna 2022 talousarviota oli edessä oleva hyvinvointialueuudistus suuri tuntematon, jonka vaikutusten odotettiin selkiytyvän vuoden 2023 aikana. Käytännössä viimeistään syksyllä 2023 selvisi, että hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset mm. kunnan valtionosuuksiin ovat moninaiset ja jatkuvat tuleville vuosille. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän entisillä jäsenkunnilla on myös erimielisyys Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa kuntayhtymän takautuvien palkankorotusten maksuvastuusta.

Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Valtiovarainministeriön syksyn 2023 ennusteen mukaan Suomen talous ei kasva vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkyvät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa vuonna 2023, mutta kasvaa taas vuodesta 2024 lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Edelleen valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra. Ilman hyvinvointialueiden tai kuntien omia toimia paikallishallinnon alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti. **Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa** hiljalleen ennustejaksolla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

Kuntaliitto totesi syksyllä 2023 kunnittaiset vaihtelut talouden tilassa ovat huomattavan suuret. Taloudellinen menestys ei seuraa pelkästään kunnan elinvoimaa tai hyvää päätöksentekokykyä, vaan riippuu nyt harvinaisen paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Yksittäisen kunnan siirtyvien kustannusten ja tulojen välillä voi olla suuria eroja, mikä aikaansaa sen, että osalla kunnista sote-siirto parantaa niin sanottua kunnan talouden tasapainoa ja osalla se heikentää sitä. **Pukkilan kunta kuuluu tämän muutoksen häviäjiin.**

Kuntaliitto arvioi, että **tilanteen repiivyyks alkää näkyä kuntakentässä toden teolla vuodesta 2024** eteenpäin, kun kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyä vaimeasti ja poikkeukselliset veroerät väistyvät kuntien tilityksistä pois. Tulopohjaa leikkaa lisää myös sote-siirtolaskelman tarkentuminen, kun reilun 200 miljoonan euron lisäleikkaus nettoutetaan pois monien kuntien valtionosuusmäärärahasta. Kaikkien kuntien valtionosuuksia nipistää kuluvalla hallituskaudella yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Kuntaliiton arvion hetkellä ei ollut vielä edes tiedossa satojen miljoonien eurojen lisäleikkaus valtionosuuksiin, joka on päätetty jaksottaa vuosille 2025–2027.

TE-palveluiden siirtoa kunnille valmistellaan siten, että toimintojen on tarkoitus siirtyä kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Porvoon ja Loviisan kaupunginvaltuustot sekä Askolan, Pukkilan ja Lapinjärven kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet sopimuksen yhteisen työllisyysalueen perustamisesta. Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Porvoon kaupunki toimii kuntalain mukaisena vastuukuntana. Valtioneuvosto tekee päätökset työllisyysalueista viimeistään helmikuussa 2024. TE-uudistuksen vaikutukset Pukkilan kunnan talouteen taloussuunnitelmakaudella eivät ole vielä tiedossa.

Edelleen **korkealla pysyttelevä inflaatio sekä sovitut palkankorotukset** aiheuttavat osaltaan kustannuspaineita kunnille. Lokakuussa 2023 inflaatio oli tilastokeskuksen mukaan 4,9 %. Lisäksi kuntatyönantajat (KT) on laskenut, että palkkakulut nousevat kunnissa vuonna 2024 keskimäärin vähintään 3,11 prosenttia.

2 KUNTASTRATEGIA

STRATEGIA TEKEMISEN POLUKSI

Me Pukkilassa uskomme, että kaikkien tuntemalla ja ennen kaikkea arkeen omaksutulla yksinkertaistetulla strategialla voidaan tavoitteet tekemisen kautta muuttaa positiiviseksi ja vaikuttavaksi muutokseksi. Strategia on jokaisen asia, niin työntekijän kuin kuntalaisenkin. Strategian tavoite on tuottaa menestystä Pukkilalle. Kuntastrategia kiteytyy kolmeen tärkeään arvoon, jotka samalla ovat strategisia painopisteitä. Teemat kiteytyvät rohkeuteen, rakkauteen ja yksinkertaisuuteen.

EDELLÄKÄVIJYYS VAATII ROHKEUTTA ME USKALLAMME PUHUA RAKKAUDESTA KAIKKI HYVÄ ON YKSINKERTAISTA

Tavoittelemme strategiaamme avulla laajempaa, innostavaa ja vaikuttavaa kulttuuri-muutosta. Strategiaa viedään läpi kolmessa vaiheessa läpileikkaavin teemoin.

Rohkeus:

Nostatetaan luovuudella, ideoinnilla ja niiden systemaattisella läpiviennillä ja projektoinnilla. Tässä vaiheessa rakennetaan ideoiden keräämisen ja eteenpäinviemisen systematiikkaa. Innostutaan uusiutumaan ja tarkastelemaan toimintaa uudella eteenpäin katsovalla tavalla. Keksimme, miten pystymme tehostamaan toimintaa, palvelemaan paremmin ja luomaan parempaa hyvinvointia niin kuntalaiselle kuin kunnan työntekijälle. Vahvistamme täsmällistä projektin johtamisen taitoja ja työkaluja.

Rakkauden pohdinnat:

Vahvistamme yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä.

Rakkausteeman aikana käydään keskustelua siitä, mitä rakkausteema pitää sisällään. Näkökulmia ovat niin oman hyvinvoinnin kuin asiakkaan hyvinvoinnin näkökulma sekä yhteistyön ja palvelun näkökulma. Rakkauden teemaa täsmennetään hyvinvointisuunnitelmassa.

Toiminnan sujuvoittaminen ja yksinkertaistaminen keskiöön:

Vaiheen aikana kukin toiminto pohtii toiminnan yksinkertaistamista sekä sen sujuvoittamista. Samalla pyritään hakemaan myös pieniä nopeasti toimeenpantavia

ideoita. Osa näistä pienistä ideoista voidaan projektoida laajemmiksi muutoshankkeiksi. Yksinkertaisuustapojen ja toimintojen prosessien läpikäynnin avulla sujuvoitetaan entisestään toimintojamme. Tämä vaihe on erityisesti työstössä vuonna 2024.

Näiden kolmen teeman lisäksi keskiöön nostetaan viestintä: viesti & viesti & viesti

Viestintä ja sen vahvistaminen on kunnalle erityisen tärkeä asia.

Viesti & viesti & viesti tarkoittaa:

1. sisäistä viestintää
2. kuntalaisille suunnattua viestintää
3. ulkoista viestintää, jossa kerromme Pukkilasta positiivisesti ulospäin.

Viestintävastuu on jokaisella toimijalla. Ideoidaan viestittäviä asioita, sekä vahvistetaan viestinnän taitoja. Hyödynnetään niin sosiaalista mediaa kuin tiedottamista sekä monipuolista luovaa markkinointia. Hyödynnetään yhteistä visuaalista ilmettä sekä brändiä niin viestinnässämme kun arjen toiminnoissa.

Projektit

Vahvan kulttuurimuutoksen tueksi ideoiden kautta tulee projekteja, joita viemme yhteistyöllä joustavasti eteenpäin. Muutosmatkan varrella osallistavan prosessin kautta esille tulevat projektit kootaan liitteenä olevaan projektitaulukkoon. Projektitaulukkoa hyödynnetään joustavasti ja se elää strategiamatkan mukana. Emme siis ahmi kerralla kaikkea, vaan viemme muutosta hallitusti eteenpäin läpi. Ideoista muotoutuu selkeitä projekteja, joilla kullakin on määritelty lopputulema, hyödyt mittarit sekä mittareiden nykytila sekä tavoittila. Projektit pilkotaan selkeästi edistettäväksi osiksi, joiden edistymisiä seurataan vastuuhenkilöiden johdolla.

Mittarit

Tavoittelemamme kulttuurimuutos vaikuttaa positiivisesti niin talouteen, palveluun kuin hyvinvointiin. Talousarviovuonna 2024 strategisia painopisteitä toteutettavat toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot on kirjattu toimielinkehittämisen tavoitetaulukoissa ja/tai tekstissä.

Osallistaminen ja viestintä

Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kasvatetaan erilaisin kyselyin, kommentointimahdollisuuksin, asukastilaisuuksin ja osallistuvien budjetointien kera. Tärkeintä ovat kohtaamiset, keskustelut ja ilmapiirin tunnustelu – aidot mittarit. Sisäistä ja ulkoista viestintää monipuolistetaan entisestään, elinvoimakärjellä.

Henkilöstöpolitiikka

Kuntastrategiassa huomioidaan kuntalain mukaan henkilöstöpolitiikka. Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö on määritelty kunnan voimavaraksi kuntastrategiassa. Työntekijät tuottavat kunnan palvelut ja huolehtivat siten myös kuntalaisten hyvinvoinnista. Pukkilan kunta on hyvä ja vastuullinen työnantaja, joka pitää huolen työntekijöistään järjestämällä lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaudenhoidon ja tyhy-toimintaa. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa säästöjä. Pukkilan kunnan henkilöstöpolitiikkaa on määritelty Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa, johon on kirjattu tavoitteita ja niihin liittyviä toimenpiteitä huomioiden mm. henkilöstörakenne, koulutuksen ja urakehityksen mahdollisuudet työssä sekä työolosuhteet johtamisen, esimiestyön, työyhteisön ja viestinnän näkökulmista että työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Henkilöstöä koskevia asioita käsitellään työnantajan ja henkilöstön edustajista koostuvassa yhteistyötoimikunnassa, joka huolehtii lakisääteisesti työpaikan yhteistoiminnasta ja työsuojeluyhteistoiminnasta.

Omistajapolitiikka

Valtuusto hyväksyy osana kuntastrategiaa kunnan omistajapoliittiset linjaukset, jotka määrittelevät, millaista omaisuutta kunta hankkii ja missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana. Omistajapolitiikka määrittelee myös omistuksen tarkoituksen ja tavoitteet. Pukkilan kunta on viime vuosina tehnyt ratkaisuja, joilla on vähennetty kunnan omistuksia ja tehtäviä. Kunta perusti valokuituverkon hallinnointia, rakentamista ja ylläpitoa varten Pukkikuitu Oy:n vuonna 2021. Yhtiön toimesta on tavoitteena koko kunnan kattavan valokuituverkon rakentuminen ja rakentaminen, jolle Traficom myönsi markkinaselvityksen ja kilpailutuksen kautta n. 1,6 m€ valtiontuen hankkeeseen 2023. Tukirahan maksaminen on sidottu kunnan n. 800 t€ omarahoitusosuuteen.

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mitä me tavoittelemme?

KASVUA JA ARKIONNELLSUUTTA

Houkuttelemme yhteisölliseen pikkukuntaan uusia asukkaita, etätyöntekijöitä, vapaa-ajan asukkaita sekä yrittäjiä. Luomme matalan kynnyksen viestinnällä, yksinkertaisilla prosesseilla ja reippaalla toiminnalla sekä erinäisellä tapahtumatuotannolla eri sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa arkionnellista elämää meidän kaikille asukkaille ja yrittäjille Pukkilassa. Hyvä ilmapiiri!

Miten me toimimme?

INVESTOIMME JA VARAUDUMME TULEVAISUUTEEN

Jos me emme usko kuntamme tulevaisuuteen, ei siihen usko kukaan muukaan. Meidän tulee muovata toimintoja, markkinointia, ympäristöä, kaavoitusta ja rakenteita palvelemaan muuttuvia tarpeita, uusia mahdollisuuksia ja kuntalaisten toiveita palvelemaan. Ketteryys ja ratkaisukeskeisyys!

Mitä me painotamme?

ASUKKAIDEN HYVINVOINTIA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ

Meidän tulee varmistaa parhaamme mukaan nykyisten asukkaiden yhteisöllisyyden kokemuksen mahdollisuus sekä hyvinvointi ja avunsaanti. Kunnan paras käyntikortti on hyvinvoiva asukas.

Mitä me uudistamme?

MIELIKUVIA JA ENNAKKOLUULOJA

Meidän tulee kuntaimagon vahvistamisella ja markkinoinnilla lisätä tietoisuutta maaseudulla asumisen monipuolisista mahdollisuuksista, maaseutu ympäristön positiivisista terveysvaikutteista ja vahvistaa mielikuvaa hyvästä sijainnistamme, jossa ei tarvitse tinkiä harrastamisesta ja kulttuurista. Pukkila tietoisuutta kasvatetaan parhaamme mukaan ihmisten mielikuviin (etenkin Etelä-Suomessa) reippaana, lämminhenkisenä ja rohkeasti eteenpäin menevänä pikkukuntana. Asukas- ja yrityspohjan vahvistuminen ovat ratkaisevia talouden näkökulmasta.

Toimintaympäristö vaatii myös säännöllisen riskien analysoinnin ja sietokyvyn nopeasti muuttuvassa maailmantilanteessa ja kuntataloudessa. Väkiluku voi kaikesta huolimatta laskea, talouden tasapainottaminen saattaa vaatia investointien siirtämistä, meitä voi kohdata alati kasvava pula osaavasta henkilöstöstä, asukkaiden hyvinvointiin panostamisesta menetetään kokonaisote ja -vastuu – entä jos hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät asetu toimimaan ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti? Mitä jos meitä kohtaa vakava mainehaitta? Kenties uusia työpaikkoja ei synny toivotusti ja globaalien kriisien sekä näiden aiheuttamat torjunta-, muutos- ja korjaustyöt vaikuttavat häiriöinä kunnan palvelutuotantoon. Meidän parhaat aseemme montaa riskiä ja kriisiä vastaan ovat yhteen hiileen puhaltaminen, avoimuus ja rehellisyys, joustavuus ja sopeutumiskyky.

Kaikkea mitä teemme, johdamme tiedolla. Raportointi, analysointi ja tiedonetsintä korostuvat erityisesti Pukkila 2.0 aikakaudella.

Väestö

Pukkilan väkiluku on ollut hieman laskeva, mutta paljon ennakoitua tilastoja vähemmän. Väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku ovat trendejä, jotka vaikuttavat myös Pukkilaan. Väkiluvun pitämiseksi ennallaan tai jopa kasvattavaksi, on tehtävä voimakkaita toimenpiteitä uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Lisäksi on varmistettava nykyisten asukkaiden tyytyväisyys mm. varmistamalla laadukkaat peruspalvelut. Väkiluvulla on suora vaikutus kunnan rahoitus pohjaan niin valtionosuuksien kuin verotulojenkin kautta. Pukkilan yhtenä isona haasteena on vuokra-asuntojen pula.

Vuoden 2023 lopussa asukasluvun arvioidaan tilastojen valossa olevan **1776**.

Asukasluku 28.11.2023: **1791**.

Väkiluku, 2022	Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, 2022	Alle 15-vuotiaita, %, 2022	15-64-vuotiaita, %, 2022	Yli 64-vuotiaita, %, 2022	Ruotsin kielisiä, %, 2022	Ulkomaan kansalaisia, %, 2022	Taajama-aste, %, 2022	Syntyneiden enemmitys, henkilöä, 2022	Kuntien välistä muuttovoittoa/-tappiota, henkilöä, 2022	Perheitä, 2022	Asunto kuntia, 2022
1 807	-2,2	14,8	61,3	24,0	0,8	2,4	40,2	-20	-21	505	860

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys

Työttömyyden osalta kunnan vuonna 2022 ja 2023 tekemät määrätietoiset toimenpiteet ovat vaikuttaneet merkittävästi kunnan työttömyysasteeseen. Työttömyysaste oli syyskuussa 2023 7 % ja kunnassa oli 16 työtöntä vähemmän vuoden takaiseen ajankohtaan verraten. Toimenpiteitä on edelleen syytä jatkaa tehostetusti haastavan valtakunnallisen talousvuoden 2024 aikana rakennusalan suhdanteiden ja korkealla pysyvän korkotason sekä maailmanpoliittisen tilanteen takia. Työvoima kunnan alueella oli syyskuussa 2023 908 henkilöä, joista työttömiä työnhakijoita 64 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli 2023 syyskuussa 10 kpl.

Kuukausi ja vuosi	Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta, KA	Työvoiman määrä	
		Vuosi	Työvoima yht.
2019 joulukuu	8,8	Vuosi 2018	935
2020 joulukuu	11,7	Vuosi 2019	919
2021 joulukuu	10,9	Vuosi 2020	911
2022 joulukuu	7,9	Vuosi 2021	900
2023 syyskuu	7	Vuosi 2022	897
		Vuosi 2023 syyskuu	908

4 TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 25-26

Kuntalain (410/2015 110 §) mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvio sisältää kuntastrategiaa toteuttavan kokonaisuuden, jonka valtuusto hyväksyy talousarviokäsittelyn yhteydessä. Kuntastrategia ja kuntaimago uudistettiin vuonna 2022 ja se on osaltaan kirittänyt kunnan toiminnan muuttumista ketterämpään ja rohkeampaan suuntaan. Valtuuston hyväksymä kuntastrategia ohjaa kunnan päätöksentekoa ja toimintaa.

Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Taloussuunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnittelussa lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset.

Vuoden 2024 talousarvion laadinnassa tavoitteena on yhä **talouden tasapainotus** tulevien vuosien aikana. Lisäksi erityistä huomioita kiinnitetään taloudenpidon suunnitelmallisuuteen yli toimintavuosien sekä etsitään ennakkoluulottomasti toiminnan tehostamisen keinoja pitkällä tähtäimellä. Tämän lisäksi kehityksessä on huomioitu voimakasta sopeutusta taloussuunnitelmakaudelle. **Toimintakuluista (tilinpäätösennuste 2023) on leikattu vuodelle 2024 yli 400 000 euroa.**

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Valtuusto asettaa palvelualueittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen käytettävissä olevat resurssit, määrärahat ja tulosarviot. Talousarvion toteutumista seurataan kvartaaliraportoinnilla. Talous- ja verotietojen raportointia seurataan kuukausittain kunnanhallituksessa ja valtuuston kokoontuessa pidetään talouskatsaus kunnanjohtajan toimesta. Näissä seurataan taloudellisen tuloksen, toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista. Kunnanhallitus päättää kunnan toimielinten raportoinnista sekä tarvittaessa yksityiskohtaisemmasta talouden ja toiminnan raportoinnista.

Kunnan on tuotettava tietoja kunnan toiminnasta ja taloudesta kunnan toiminnan, hallinnon ja talouden ohjaukseen, johtamiseen ja seurantaan varten sekä kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

4.1 PALVELUALUEET

Kunta järjestää laissa säädetyt palvelut omana toimintana sekä yhdessä muiden kuntien, kuntayhtymien ja kumppaneiden kanssa.

Hallintosäännön mukaiset kunnan palvelualueet ovat:

1. kunnanhallituksen alaisuudessa toimiviin **elinvoima- ja kehityspalveluihin**, joita johtaa kunnanjohtaja
2. kunnanhallituksen alaisuudessa toimiviin **hallinto- ja tukipalveluihin**, joita johtaa hallintojohtaja
3. hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimiviin **hyvinvointi- ja kulttuuripalveluihin**, joita johtaa hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja
4. hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimiviin **kasvatus- ja opetuspalveluihin**, joita johtaa kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori

Elinvoima- ja kehityspalvelut

Elinvoimapalveluiden tavoitteena on kehittää kunnan **veto- ja pitovoimaa** kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan yksityiskohtaisemmat tavoitteet ja tehtävät toimenpiteet määritellään elinvoimasuunnitelmassa. Kunnan elinvoimaisuutta pyritään lisäämään mm. määrätietoisella **kehittämistoiminnalla ja markkinoinnilla** (brändityö, asuin- ja yritystontit, etätyötilat ja toimitilat). **Työllisyyspalveluissa** arvioidaan asiakkaan palvelujen tarve sekä luodaan yhdessä suunnitelma asiakkaan asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Työllisyyspalvelut tarjoavat pukkilalaisille palveluohjausta ja valmennusta sekä lakisääteisen TYP-palvelun yhteistyössä HVA:n kanssa. Tarjoamme myös tukea ja neuvontaa pukkilalaisille yrittäjille työllistämiseen ja sopivan työvoiman löytämiseksi. Meneillään oleva TE25-uudistus muovaa ja vaikuttaa taloussuunnitelmakaudelle vielä epävarmoin linjauksin. Pukkilaa on esitetty kuuluvaksi vuoden 2025 alusta Porvoon seudun työllisyysalueeseen.

Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalvelut tuottavat koko kunnalle muun muassa **taloussuunnittelua, henkilöstöpalveluita**, hoitaa asianhallintaa, vastaa arkistoinnista sekä toimii päätöksenteon tukena (toimielinten pöytäkirjanpito). Hallinto- ja tukipalveluiden asiantuntijat tukevat koko henkilöstöä talous-, henkilöstö sekä päätöksentekoon liittyvissä asioissa. Kunta ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluja muilta toimijoilta. **Palvelupiste** tarjoaa kunnan palveluihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta keskitetysti yhden luukun periaatteella, mahdollistaen myös Postin toiminnot Pukkilalaisille. Samalla palvelupiste toimii kontaktipintana kuntaorganisaation, kuntalaisten ja eri yhteistyötahojen välillä. Palvelualue vastaa **vaalien** järjestämisestä, joita vuonna 2024 on kahdet (Presidentinvaalit ja Euroopan parlamentin vaalit) sekä kunnanhallituksen ja valtuuston kokouksista. **Yhdyskuntatekniset palvelut** tuotetaan kuntayhteistyönä Myrskylän kunnan toimiessa vastuukuntana. Teknisen toimen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää turvallista ja toimivaa elinympäristöä tuottamalla kuntalaisille laadukkaita palveluja. **Aterija siivouspalvelut** toimivat osana tukipalveluita.

Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelut

Palvelualue pitää sisällään **hallinto-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, seniori, maahanmuutto-, kirjasto-, joukkoliikennepalvelut**. Palvelualue toimii Pukkilan hyvinvointilautakunnan alaisuudessa hyvinvointi- ja kulttuurijohtajan johdolla. Palvelualue toteuttaa palveluita ja tapahtumia itsenäisesti ja yhteistyössä muiden palvelualueiden, yhdistysten, seurakunnan, naapurikuntien, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toimijoiden ja alueella toimivien organisaatioiden kanssa. Palveluita toteutettaessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan esteettömyys- sekä osallisuusnäkökulmat. Kunnan vaikuttamistoimielimet ja useat työryhmät toimivat palvelualueen alaisuudessa (vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisoneuvosto, nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, ehkäisevän työn toimielin, kunnan LAPE-työryhmä). Toimielimet ja työryhmät tuottavat aineistoa päätöksenteon ja suunnitelmatyön tueksi. Hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden vastuualueella myönnetään myös kunnan yhteisöavustukset ja operoidaan nuorten kesätyöt. **Kirjastopalvelut** tuottaa Pukkilan ja Myrskylän yhteinen kirjasto. Kirjastoa johtaa Myrskylän sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa kirjastojohto. Kirjastopalveluiden erilaisia toteutustapavaihtoehtoja tarkastellaan vuoden 2024 aikana. **Hyvinvointikeskus Onnissa** toimii kunnan palvelupiste, Posti sekä kahvio. Onnissa on myös Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä kunnallisia vapaa-ajan palveluita ryhmätoiminta-, liikunta-, kuntosali- ja allastiloissa. Onnissa järjestetään myös konsertteja, teatteriesityksiä ja näyttelyitä. Lisäksi Onnin välittömässä läheisyydessä on Onnin-puisto ulkokuntoilulaitteineen. **Kulttuuripalveluja** tarjotaan kesäaikana galleria Koivulinnassa ja Pukkilan kotiseutumuseossa. Palveluja järjestetään ajoittain myös kylätaloissa sekä yhteistyökumppaneiden tiloissa. Sisä- ja ulkoliikuntapaikoista pidetään huolta paitsi käytettävyyden ja turvallisuuden myös houkuttelevan kuntakuvan luomiseksi.

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeudeksi pedagogisesti suunniteltua, kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa. Pukkila tarjoaa lapsille luonnonkauniin, rauhallisen ja turvallisen ympäristön, missä kaikki tarvittava- koulu, leikkipuisto, metsä, kauppa, kirkko ja kirjasto, ovat kävelymatkan päässä. Yhdessä kunnan eri toimijoiden kanssa rakennamme lasten elämää avartavaa, lapsuutta arvostavaa ja sukupolvien kohtaamiseen kannustavaa Pukkilaa. Kauniissa ja rauhallisessa maalaismaisemassa sijaitseva päiväkoti Vekara on moderni ja suunniteltu siten, että siellä viihtyy sekä pienet että isot. Toimintaympäristö on rakennettu tarkoituksen mukaisesti vastaamaan lasten tarpeisiin. Ympäristö mahdollistaa lapselle turvallisen paikan kasvaa ja kehittyä luovasti tutkien, leikkien, liikkuen ja ilmaisutaitoja käyttäen. Toimintaa suunniteltaessa huomioidaan lasten yksilöllisyys, mielipiteet ja osallisuus. Tarjoamme huoltajille säännöllisesti mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Lapsilähtöisyys toiminnassamme mahdollistaa lasten omien tietojen, taitojen ja kiinnostuksen kohteiden sekä vahvuuksien löytämisen. Elämyksellinen, lämminhenkinen ja turvallinen kasvatusympäristömme avaa mahdollisuuksia leikin ja kokeilun kautta uuden oppimiseen. Arjen sujuvuutta helpottaa inhimillinen, avarakatseinen, erilaisia perheitä arvostava ja luotettava henkilöstö. Jokaisen lapsen hoidontarve huomioidaan yksilöllisesti. Huoltajien päivittäinen kohtaaminen mahdollistaa sujuvan ja avoimen yhteistyön perheiden kanssa. Päiväkoti Vekara on avoinna arkisin klo. 6.00–17.30. Vuorohoitoa järjestetään molempien huoltajien työssäkäynnin tai opiskelun perusteella aamuisin, iltaisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä. Koulun loma-aikoina päiväkoti on auki tarpeen mukaan.

Opetuspalvelut

Pukkilan kunnan esikoululaiset sekä kaikki alakouluikäiset lapset opiskelevat Pukkilan Kirkonkylän koulussa. Koululla järjestetään myös täydentävää varhaiskasvatusta sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Pukkilan ja Askolan yhteinen yläkoulu on Askolan koulu. Lukiota pukkilalaiset käyvät tavallisesti Askolassa, Mäntsälässä, Orimattilassa tai Porvoossa. Lähimmät ammattioppilaitokset sijaitsevat Askolassa, Mäntsälässä, Orimattilassa, Porvoossa ja Lahdessa. Kirkonkylän koulussa pidämme tärkeänä turvallisen ja rohkaisevan ilmapiirin luomista kaikessa toiminnassamme. Oppilaita tuetaan heidän kasvussaan itsestään, muista ihmisistä, ympäröivästä yhteiskunnasta ja luonnosta välittäviksi vastuuntuntoisiksi kansalaisiksi. Koulumme aikuisten kesken vallitsee hyvä yhteishenki sekä tahtotila oppilaiden ja kouluyhteisön parhaaksi tehtävästä työstä. Pidämme arvossa huoltajien ja vanhempainyhdistyksen kanssa tehtävää yhteistyötä. Koulun yhteydessä on suurikokoinen juhla- ja liikuntasali, joka on opetustoiminnan lisäksi kuntalaisten iltakäytössä. Koululla sijaitsee kunnan keskuskeittiö. Kouluympäristön ulkoliikuntamahdollisuudet ovat monipuoliset lähiliikuntapaikan ansiosta ja uimaan pääsemme kivenheiton päässä koulusta olevaan Hyvinvointikeskus Onnin uima-altaaseen.

Palveluhenkilöstö

Kunnan työntekijävahvuus vuodelle 2024 on n. 64 henkilöä, keski-ikänsä n. 42 v.

4.2 KÄYTTÖTALOUS

Verotulot

Kunta päättää itse tulovero- ja kiinteistöveroprosentit. **Pukkilan tuloveroprosentti on pyöristetty 8,9 %** (vuonna 2023 8,86 %) verottajan ohjeistuksen mukaisesti vuodelle 2024. Kunta ei saa suoraan kuitenkaan tätä veroprosentin mukaista osuutta verotuloista, koska mm. erilaiset verovähennykset vaikuttavat kunnan saamaan verotuottoon. Valtio antaa kunnille osuuden yhtiöiden maksamasta yhteisöverotuotosta. Kuntien saamaan verotuottoon vaikuttaa kaikkien Suomen kuntien taloustilanne ja veroprosentit. Kunnat saavat kiinteistöverotulot ja voivat itse määrittää kiinteistöveroprosentit.

Kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2024 verotuskohteittain eriteltynä:

	Pukkila	raja-arvot
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30	0,93–2,00
Vakituinen asuinrakennus	0,74	0,41–1,00
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,30	0,93–2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00	2,00–6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00–2,00
Voimalaitos	3,10	0,93–3,10

Verotulojen erittely

	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TA2024
Kunnallisvero	6 294	6 484	6 765	3 380	3 149
Kiinteistövero	447	440	469	454	545
Yhteisövero	350	430	422	272	214
Yhteensä	7 091	7 354	7 656	4 106	3 908

KUNNAN VALTIONOSUUDET 2024 (tilanne 11/23)

Peruspalvelujen valtionosuus, ilman tasausta (sis. sote-erät)	-93 505
Veromenetysten korvaus	386 637
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	779 713
Peruspalvelujen valtionosuus yhteensä	1 072 845
Opetustoimen ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-511 293
Valtionosuudet yhteensä	561 552
Kotikuntakorvaukset perusopetuksessa	
saatavat	46 397
maksettavat	-704 153
Netto	-657 757

Valtionosuus on valtion ja kuntien väliseen kustannusjakoon säädetty **tulojentasausjärjestelmä**, jonka tarkoitus on tasata tulopohjassa, kustannusrakenteessa ja palvelutarpeissa olevien kuntien välisiä taloudellisia eroja. **Valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta.**

Arviointimenettelystä ja sen tunnusluvuista

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain konsernitilinpäätösten tiedoista. Jos arviointimenettelyn kriteeri/-t täyttyvät, kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Kriisikuntakriteerit on päivitetty tilinpäätöksestä 2021 alkaen. Kriisikuntamittariston rakenne on säilynyt ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

Arviointimenettely voidaan käynnistää jos:

a) Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräjassa (neljä tilikautta). Jos syy on koronasta johtuva, voi kunta hakea lisäaikaa 2 vuotta (väliaikainen lakimuutos).

b) Kuntakonsernin taseeseen kertynyt alijäämä on viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa asukasta kohden ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI talouden tunnusluvut täyttyvät kaikki kahtena vuonna peräkkäin;

Analyysi kunnan arviointimenettelykriteereistä vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan:

vuoden 2019 tilinpäätös oli alijäämää 1,095 milj. €

vuoden 2020 tilinpäätös oli ylijäämäinen 303 132 € (valtion myöntämät koronatuet)

vuoden 2021 tilinpäätös oli alijäämäinen 443 996,85 €

vuoden 2022 tilinpäätös oli alijäämäinen 623 884 €

Vuoden 2022 jälkeen taseeseen kirjattua ylijäämää on 508 000 euroa (282 €/as).

Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin 58,7 %. Pukkilan kunnan vuoden 2022 tilinpäätöksessä suhteellinen velkaantuneisuus oli 48,5 %. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus on kuntasektorilla 82,3 %, Pukkilassa 40,2 %. 2022 tilikauden lopun asukasmäärä oli Pukkilassa 1 804. Tilikauden vuosikate asukasta kohti oli -132 €.

Erityisen kuntajakoselvityksen kriteerit 2020 - 2022

	2020	2021	2022	Täyttykö kriteerit 2021 - 2022
Konsernin ali-/ylijäämä, kumulatiivinen € / as	820,5	561,7	202,4	Ei täyty
Kunnan ali-/ylijäämä, € / as	1 025,1	372,2	-64,2	Ei täyty
Tuloveroprosentin ero keskimääräiseen	1,5	1,5	1,5	Ei täyty
Konsernilainojen + vuokravastuiden ylitys keskimääräisestä	-0,4	-0,4	-0,3	Ei täyty
Konsernituloslaskelman vuosikate / poistot	1,6	0,1	-0,3	Täyttyy
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,1	-0,1	Täyttyy

Lähde: FCG.
Päivitetty: 16.6.2023.

Pukkilan talousluvun sijoitus oli vuonna 2022 Suomessa **275 / 293** ja sijoittuu talousluvulla tarkasteltuna kuntien **4.** neljännekseen. Talousluku oli samana vuonna **-2,7**, mikä kuvaa tuloveroprosenteiksi muutettuna kunnan vuotuisen laskennallisen rahavirran suhteessa muihin kuntiin. Erityisen kuntajakoselvityksen kuudesta kriteeristä täyttyi samana vuonna Pukkilassa **2** (Uudenmaan keskiarvo 0,2).

5 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

5.1 TALOUSARVIOASETELMA

Taulukossa on esitetty talousarvioasetelma valtuuston ja toimielinten sitovuustasolla. Valtuusto hyväksyy talousarvion palvelualueetasolla.

TOIMIELIN	Sitovuustaso Palvelualue Valtuusto	Vastuualue 1 Kunnanhallitus	Vastuualue 2 (kustannuspaikka) Viranhaltija
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi
Hallinto	Hallinto- ja tukipalvelut	Valtuusto	Valtuusto
		Kunnanhallitus	Kunnanhallitus
		Vaalit	Kuntavaalit Valtiolliset vaalit EU-vaalit
		Hallintopalvelut	Kaavoitus- ja maankäyttö Yhteistoiminta Riskien hallinta Eläinsuojelu Verotus Maaseutuhallinto Maa- ja metsätilat Maaseutuhallinto Maa- ja metsätilat
		Tukipalvelut	Talous-, toimisto- ja asiakaspalvelut ICT-palvelut Henkilöstöpalvelut Matkahuoltopalvelut (varaus) Postipalvelut Kahvio Muut palvelut Ympäristöterveydenhuolto Elintarvikevalvonta- ja neuvonta Eläinlääkäripalvelut Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta
		Yhdyskuntatekniset palvelut	Hallinto Puistot ja yleiset alueet Kaavatiet Palo- ja pelastuspalvelut Ulkoliikuntapaikat Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Hallinto	Hallinto- ja tukipalvelut	Yhdyskuntatekniset palvelut	Hyvinvointikeskus Onni Päiväkoti Vekara Kirkonkylän koulu Torpin koulu Koivulinna Museo Ilijärven maja Paloasema Muut rakennukset Kunnantalo Teknisen varastohalli Säästösuvanto Liikenneturvallisuus
		Ateria- ja puhtaanapitopalvelut	Hallinto Keskuskeittiö Päiväkoti Vekara, keittiö Siivous, koulut Siivous, päiväkoti Vekara Siivous, hyvinvointikeskus Onni Siivous, kunnantalo ja muut kiinteistöt
	Elinvoima- ja kehityspalvelut	Elinvoima- ja kehittämispalvelut	Elinvoima- ja kehittämispalvelut Markkinointi- ja viestintäpalvelut Työllisyyspalvelut Työmarkkinatuki Asunto- ja teollisuustontit

Hyvinvointilautakunta	Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelut	Hallinto	Hyvinvointipalv.hallinto
		Joukkoliikenne	Joukkoliikenne
		Kulttuuripalvelut	Koivulinna Yleiset kulttuuripalvelut Museo
		Maahanmuuttopalvelut	Maahanmuuttopalvelut
		Kirjastopalvelut	Kirjastopalvelut
		Opistopalvelut	Kansalaisopistopalvelut Kuvataiteen perusopetus Musiikkiopistopalvelut
		Liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut
		Nuorisopalvelut	Ehkäisevä päihdetyö Nuorisopalvelut
		Ikääntyneidenpalvelut	Senioripalvelut
	Kasvatus- ja opetuspalvelut		
		Varhaiskasvatus	Hallinto Päiväkoti Vekara Esikoululaisten varhaiskasvatus Varhaiskasvatuksen ostopalvelut Lastenhoidon tuki
		Opetuspalvelut	Hallinto Kirkonkylän koulu Esiopetus Kuljetus- ja tukipalvelut Kotikuntakorvaukset Erityisopetus Aamu- ja iltapäivätoiminta

5.2 TALOUSARVION JA SEN PERUSTEIDEN SITOVUUS

Talousarvion sitovuustasot ovat talousarvioasetelman mukaiset. Käyttötalousosa sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot palvelualuekohtaisesti. Kunnanhallitus hyväksyy käyttösuunnitelmat ja kunnanhallitus voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen viranhaltijoille. Käyttösuunnitelmat on toimitettava kunnanhallitukselle tiedoksi viimeistään helmikuussa. Palvelualueiden on toiminnassaan noudatettava tehokkuutta, taloudellisuutta ja säästävyyttä. Määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia seuraavasti: verotulot yhteensä, valtionosuudet yhteensä ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä (netto). Investointiosan määrärahat sidotaan valtuustoon nähden hankekohtaisesti.

6 TALOUSARVION 2024 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Tarkastuslautakunta			
Tarkastustoimi	N	14 824	
Hallinto	N		
Hallinto- ja tukipalvelut	N	2 143 335	553 280
Elinvoima- ja kehittämispalvelut	N	492 321	115 900
Hyvinvointilautakunta			
Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelut	N	656 770	298 553
Kasvatus- ja opetuspalvelut	N	2 756 509	133 397
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		3 908 000
Valtionosuudet	B		561 552
Korkotulot	B		79 000
Muut rahoitustulot	B		250 000
Korkomenot	B	223 560	
Muut rahoitusmenot	B	500	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
Muu pitkävaikutteinen inv.	B	848 287	
Talorakennus	B	782 000	140 000
Kadut, tiet, puistot ja ulkoliikuntapaikat	B	293 000	105 000
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		3 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 808 157	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset			
Vaikutus maksuvalmiuteen			374 581

7 KÄYTTÖTALOUSOSA

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	320 761	294 583	105 189	105 136	105 136	105 136
Maksutuotot	116 140	132 800	113 941	117 241	117 241	117 241
Tuet ja avustukset	490 014	437 500	483 175	483 200	483 200	483 200
Muut toimintatuotot	451 687	481 020	395 553	395 553	395 553	395 553
TOIMINTATUOTOT	1 378 603	1 345 903	1 097 858	1 101 130	1 101 130	1 101 130
Henkilöstökulut	-2 924 676	-3 085 479	-3 053 212	-3 023 262	-3 051 462	-3 051 462
Palvelujen ostot	-9 984 308	-2 571 357	-2 482 645	-2 464 944	-2 465 756	-2 465 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-183 607	-180 170	-140 826	-140 826	-140 826	-140 826
Avustukset	-327 317	-313 400	-341 551	-321 700	-321 700	-321 700
Muut toimintakulut	-66 166	-37 865	-78 028	-113 028	-78 028	-78 028
TOIMINTAKULUT	-13 486 072	-6 188 272	-6 096 262	-6 063 760	-6 057 772	-6 057 772
ULK. TOIMINTAKATE	-12 107 470	-4 842 369	-4 998 404	-4 962 630	-4 956 642	-4 956 642
Sisäiset tuotot	1 064 505	1 037 800	1 069 622	1 054 447	1 052 607	1 051 207
Sisäiset kulut	-1 064 505	-1 037 800	-1 069 622	-1 054 447	-1 052 607	-1 051 207
Sisäiset tilit		0		0		
TOIMINTAKATE	-12 107 470	-4 842 369	-4 998 404	-4 962 630	-4 956 642	-4 956 642
Verotulot ja valtionosuudet	11 799 142	5 228 369	4 496 797	4 469 552	5 113 000	5 318 000
Rahoitustuotot ja -kulut	70 519	80 700	131 500	104 940	80 525	65 292
VUOSIKATE	-237 809	466 700	-370 107	-388 138	236 883	426 650
Poistot ja arvonalentumiset	-386 075	-355 855	-369 246	-428 057	-468 001	-445 779
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössiirrot						
Yhteensä	-623 884	110 846	-739 353	-816 195	-231 117	-19 129

7.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA

100 Tarkastustoimi

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-13 655	-8 403	-14 824	-14 824	-14 824
ULK. TOIMINTAKATE	-13 655	-8 403	-14 824	-14 824	-14 824
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-13 655	-8 403	-14 824	-14 824	-14 824

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on (Kuntalaki 121 §):

1. Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
2. Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
3. Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.
4. Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
5. Valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
6. Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syyistä.

Talousarviovuoden toiminta

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunnan vastuulla on valvoa, että tilintarkastus tulee ammattimaisesti ja hyvin suoritetuksi.

Lautakunta tekee arviointi- ja tarkastussuunnitelman vuodelle 2024. Lautakunnan pyrkimyksenä on tehdä sujuvaa yhteistyötä luottamuksellisessa ilmapiirissä yhdessä kunnanjohtajan, johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Lautakunnan tavoitteena on antaa arviointikertomuksessaan ja mahdollisesti suoraan palautetta johtaville viranhaltijoille ja kunnanhallitukselle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamisesta sekä kunnan strategian toteuttamisesta perustuen haastatteluihin, arviointityössä saatuun aineistoon sekä tilinpäätöksessä annettuihin tietoihin.

7.2 HALLINTO

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	215 273	242 900	34 000	34 000	34 000
Maksutuotot	5 813	2 000	46 300	46 300	46 300
Tuet ja avustukset	124 679	197 500	201 025	201 025	201 025
Muut toimintatuotot	436 451	473 920	387 855	387 855	387 855
TOIMINTATUOTOT	782 216	916 320	669 180	669 180	669 180
Henkilöstökulut	-973 189	-984 549	-991 829	-1 020 028	-1 020 028
Palvelujen ostot	-1 660 160	-1 282 746	-1 256 160	-1 256 160	-1 256 160
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122 441	-125 850	-96 918	-96 918	-96 918
Avustukset	-227 242	-218 500	-210 700	-210 700	-210 700
Muut toimintakulut	-31 593	-17 800	-80 050	-45 050	-45 050
TOIMINTAKULUT	-3 014 625	-2 629 444	-2 635 656	-2 628 856	-2 628 856
ULK. TOIMINTAKATE	-2 232 409	-1 713 124	-1 966 476	-1 959 676	-1 959 676
Sisäiset tuotot	801 480	787 968	780 721	778 881	777 481
Sisäiset kulut	-124 347	-226 709	-270 432	-268 592	-267 192
Sisäiset tilit	677 133	561 258	510 289	510 289	510 289
TOIMINTAKATE	-1 555 276	-1 151 866	-1 456 188	-1 449 387	-1 449 387
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut	-323				
VUOSIKATE	-1 555 599	-1 151 866	-1 456 188	-1 449 387	-1 449 387
Poistot ja arvonalentumiset	-350 930	-321 058	-393 522	-433 662	-411 587
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
Yhteensä	-1 906 528	-1 472 924	-1 849 710	-1 883 049	-1 860 975

7.2.1 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	210 763	225 000	16 100	16 100	16 100
Maksutuotot	4 189	2 000	46 300	46 300	46 300
Tuet ja avustukset	117 029	110 500	114 025	114 025	114 025
Muut toimintatuotot	405 686	398 720	376 855	376 855	376 855
TOIMINTATUOTOT	737 667	736 220	553 280	553 280	553 280
Henkilöstökulut	-863 732	-851 867	-774 015	-801 283	-801 283
Palvelujen ostot	-1 618 047	-1 187 736	-1 163 570	-1 163 570	-1 163 570
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-105 001	-102 150	-88 050	-88 050	-88 050
Avustukset	-56 650	-52 000	-39 000	-39 000	-39 000
Muut toimintakulut	-28 479	-16 300	-78 700	-43 700	-43 700
TOIMINTAKULUT	-2 671 909	-2 210 053	-2 143 335	-2 135 602	-2 135 602
ULK. TOIMINTAKATE	-1 934 242	-1 473 833	-1 590 055	-1 582 322	-1 582 322
Sisäiset tuotot	801 480	787 968	780 721	778 881	777 481
Sisäiset kulut	-114 598	-217 588	-254 262	-253 842	-253 542
Sisäiset tilit	686 882	570 379	526 459	525 039	523 939
TOIMINTAKATE	-1 247 360	-903 454	-1 063 596	-1 057 284	-1 058 384
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut	-307				
VUOSIKATE	-1 247 668	-903 454	-1 063 596	-1 057 284	-1 058 384
Poistot ja arvonalentumiset	-350 930	-321 058	-393 522	-433 662	-411 587
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
Yhteensä	-1 598 597	-1 224 511	-1 457 118	-1 490 946	-1 469 971

Valtuusto

102 Valtuusto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-19 087	-17 759	-20 411	-20 411	-20 411
ULK. TOIMINTAKATE	-19 087	-17 759	-20 411	-20 411	-20 411
Sisäiset tilit	-4 689	-3 648	-720	-300	
TOIMINTAKATE	-23 776	-21 407	-21 131	-20 711	-20 411

Vastuualue sisältää kustannuspaikan valtuusto. Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja. Kunnan ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii valtuusto. Valtuutettuja on 17. Valtuuston keskeisenä tehtävänä on kuntalakiin perustuen toimia kunnan strategisena johtajana. Tässä tehtävässä on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut kunnan toiminnan tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen. Talousarviossa on varauduttu neljään kokoukseen vuoden 2024 aikana. Lisäksi pidetään tarvittaessa valtuuston iltakouluja sekä valtuustoseminaari ajankohtaisista teemoista.

Kunnanhallitus

104 Hallinto, kunnanhallitus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	35 398				
TOIMINTAKULUT	-287 073	-269 614	-314 349	-329 739	-329 739
ULK. TOIMINTAKATE	-251 675	-269 614	-314 349	-329 739	-329 739
Sisäiset tilit	-15 817	-13 301	-20 120	-21 960	-23 360
TOIMINTAKATE	-267 492	-282 915	-334 469	-351 699	-353 099

Hallinnon kustannuspaikka sisältää kunnanhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot. Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja. Talousarviossa on varauduttu 15 kunnanhallituksen kokoukseen. Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä. Kuntalain 39 §:n (410/2015) mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus myös edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vaalit

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	4 047	3 000	9 000	9 000	9 000
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT	4 047	3 000	9 000	9 000	9 000
Henkilöstökulut	-2 959	-1 500	-4 750	-4 750	-4 750
Palvelujen ostot	-159		-2 650	-2 650	-2 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32		-300	-300	-300
Avustukset					
Muut toimintakulut					
TOIMINTAKULUT	-3 150	-1 500	-7 700	-7 700	-7 700
ULK. TOIMINTAKATE	897	1 500	1 300	1 300	1 300
Sisäiset tuotot					
Sisäiset kulut	-307	-350			
Sisäiset tilit	-307	-350			
TOIMINTAKATE	590	1 150	1 300	1 300	1 300
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	590	1 150	1 300	1 300	1 300
Poistot ja arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
Yhteensä	590	1 150	1 300	1 300	1 300

101 Valtiolliset vaalit

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT		3 000	6 000	6 000	6 000
TOIMINTAKULUT	-40	-1 500	-4 700	-4 700	-4 700
ULK. TOIMINTAKATE	-40	1 500	1 300	1 300	1 300
Sisäiset tilit	-307				
TOIMINTAKATE	-347	1 500	1 300	1 300	1 300

125 Kuntavaalit

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	4 047				
TOIMINTAKULUT	-3 110				
ULK. TOIMINTAKATE	937				
Sisäiset tilit		-350			
TOIMINTAKATE	937	-350			

127 EU-vaalit

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT			3 000	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT			-3 000	-3 000	-3 000
ULK. TOIMINTAKATE			-0		
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE			-0		

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa tuotetaan kunnan koko organisaatiolle muun muassa talous- ja toimistopalveluja, henkilöstöhallinnon palveluja ja sähköiseen viestintään liittyviä palveluja. Palvelupiste tarjoaa kuntalaisille kunnan ja muiden toimijoiden asiakaspalveluun liittyvää neuvontaa ja ohjausta keskitetysti yhden luukun periaatteella. Palvelupisteen tehtävänä on toimia kontaktipintana kunnan, kuntalaisten ja eri toimijoiden välillä.

Kunta ostaa sopimukseen perustuen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja. Toimintavuoden alusta palveluntuottajaksi vaihtuu Kuntalaskenta Oy. Ylimenokaudella erinäisiä palveluita tuottaa edelleen myös Sarastia Oy.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
<p>Teema: kustannussäästöt sairauspoissaoloista työkykyä tukien</p> <p>pitkien (yli 30 vuorokauden) sairauspoissaolojen vähentyminen</p> <p>hoidontarpeen arvioinnin nopeutuminen</p> <p>entistä selkeämmät prosessit ja ohjeistukset</p>	<p>korvaavan työn mallin jalkauttaminen</p> <p>varhaisen puuttumisen mallin päivitys ja tehostaminen</p> <p>toimiva ja osaava sopimuskumppani työkykyjohtamisen tueksi</p> <p>esihenkilöiden osaamisen johtaminen työkykyasioissa</p>	<p>tavoitteen osalta:</p> <p>pitkien (yli 30 vuorokautta) sairauspoissaolojen määrä</p> <p>toimenpiteiden osalta:</p> <p>korvaavan mallin käsittely yhteistyössä uuden työterveyshuollon toimijan kanssa.</p> <p>varhaisen puuttumisen mallin käsittely yhteistyössä uuden työterveyshuollon toimijan kanssa.</p> <p>esihenkilöille työkykyjohtamisen koulutusta ja seurannan mekanismeja johtoryhmän kautta</p>	K/ E
<p>Teema: henkilöstökulujen hallinta</p> <p>(KT arvioi kunta-alan palkkakustannusten nousevan vuonna 2024 keskimäärin 3,11 %.)</p> <p>henkilöstökulujen säilyminen vuoden 2023 tasolla</p> <p>lomapalkkavelan pieneneminen</p> <p>lomarahojen vaihdon vapaaksi lisääntyminen</p>	<p>säästövapaiden käyttöä ja lomakertymien purkua koskevan menettelytapaohjeen valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa</p> <p>lomarahojen vapaaksi vaihtoa koskevan ohjeistuksen valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa</p> <p>vapaaehtoisia palkattomia jaksoja koskevan ohjeistuksen valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa (viisi palkatonta päivää ja kaksi palkallista päivää poissaoloviikolla).</p>	<p>tavoitteiden osalta:</p> <p>henkilöstökulut</p> <p>lomapalkkavelan määrä</p> <p>lomarahojen vaihto vapaaksi</p> <p>vapaaehtoisten palkattomien jaksojen määrä (sisältäen osa-aikaistumiset)</p> <p>toimenpiteiden osalta:</p> <p>menettelytapaohje säästövapaiden käytöstä ja lomakertymien purusta</p> <p>ohjeistus lomarahojen vaihdosta vapaaksi</p> <p>ohjeistus vapaaehtoisten palkattomien jaksojen kannustamisesta.</p>	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Teema: Kokouskäytänteiden tehostaminen	luettelon ylläpitäminen luottamustoimielinten kokouksissa käsiteltävistä asioista	tavoitteiden osalta: kokouskustannusten ja kokouspäivien määrä	
kokouskustannusten pientäminen	samana päivänä valtuuston kokouksen kanssa	henkilöstön ajankäytön päällekkäisyyksien vähentäminen	
kokouskäytäntöjen tehostaminen	kunnanhallituksen kokous tai info-/keskustelutilaisuus valtuutetuille	toimenpiteiden osalta:	
resurssien tehokas kohdentaminen ja ajankäytön parempi kokonaishallinta.	etäkokousten lisääminen	ajantasaisen luettelon ylläpitäminen kokousasioista	
	osallistujamäärien järkevöittäminen ja kokousvalmisteluiden tehostaminen	valtuuston kokousten määrä, joiden yhteydessä myös muu tapahtuma	
		etäkokousten osuus	
		selkeytys toimialojen edustamisen ja osallistujien suhteen eri foorumeissa.	

Hallintopalvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
Myyntituotot	5 969	12 000			
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	5 075	920			
TOIMINTATUOTOT	11 044	12 920			
Henkilöstökulut	-1 155	-141 000			
Palvelujen ostot	-95 751	-80 572	-79 292	-79 292	-79 292
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset	-55 900	-52 000	-39 000	-39 000	-39 000
Muut toimintakulut	-1 708	-3 000	-1 950	-1 950	-1 950
TOIMINTAKULUT	-154 514	-276 572	-120 242	-120 242	-120 242
ULK. TOIMINTAKATE	-143 470	-263 652	-120 242	-120 242	-120 242
Sisäiset tuotot	5 632	5 700	6 165	6 165	6 165
Sisäiset kulut	-52				
Sisäiset tilit	5 580	5 700	6 165	6 165	6 165
TOIMINTAKATE	-137 889	-257 952	-114 077	-114 077	-114 077
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut					
VUOSIKATE	-137 889	-257 952	-114 077	-114 077	-114 077
Poistot ja arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
YHTEENSÄ	-137 889	-257 952	-114 077	-114 077	-114 077

105 Kaavoitus ja maankäyttö

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-2 256	-6 000	-5 400	-5 400	-5 400
ULK. TOIMINTAKATE	-2 256	-6 000	-5 400	-5 400	-5 400
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-2 256	-6 000	-5 400	-5 400	-5 400

106 Yhteistoiminta

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-73 309	-211 000	-52 950	-52 950	-52 950
ULK. TOIMINTAKATE	-73 309	-211 000	-52 950	-52 950	-52 950
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-73 309	-211 000	-52 950	-52 950	-52 950

107 Riskien hallinta

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-10 181	-11 000	-13 000	-13 000	-13 000
ULK. TOIMINTAKATE	-10 181	-11 000	-13 000	-13 000	-13 000
Sisäiset tilit	5 632	5 700	6 165	6 165	6 165
TOIMINTAKATE	-4 548	-5 300	-6 835	-6 835	-6 835

109 Eläinsuojelu

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-2 744	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
ULK. TOIMINTAKATE	-2 744	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-2 744	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000

120 Verotus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-39 298	-18 000	-20 392	-20 392	-20 392
ULK. TOIMINTAKATE	-39 298	-18 000	-20 392	-20 392	-20 392
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-39 298	-18 000	-20 392	-20 392	-20 392

130 Maaseutuhallinto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	920	920			
TOIMINTAKULUT	-24 164	-25 572	-24 000	-24 000	-24 000
ULK. TOIMINTAKATE	-23 244	-24 652	-24 000	-24 000	-24 000
Sisäiset tilit	-52				
TOIMINTAKATE	-23 296	-24 652	-24 000	-24 000	-24 000

134 Maa- ja metsätilat

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	10 124	12 000			
TOIMINTAKULUT	-2 562	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500
ULK. TOIMINTAKATE	7 561	10 000	-1 500	-1 500	-1 500
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	7 561	10 000	-1 500	-1 500	-1 500

Tukipalvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
Myyntituotot	168		16 100	16 100	16 100
Maksutuotot	32	1 000	31 000	31 000	31 000
Tuet ja avustukset	7 600	11 500	10 000	10 000	10 000
Muut toimintatuotot	104	300			
TOIMINTATUOTOT	7 904	12 800	57 100	57 100	57 100
Henkilöstökulut	-268 926	-151 397	-192 719	-201 597	-201 597
Palvelujen ostot	-282 512	-232 650	-253 740	-256 740	-256 740
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 427	-5 550	-8 200	-8 200	-8 200
Avustukset					
Muut toimintakulut	-11 226	-6 900	-10 750	-10 750	-10 750
TOIMINTAKULUT	-569 090	-396 497	-465 409	-477 287	-477 287
ULK. TOIMINTAKATE	-561 186	-383 697	-408 309	-420 187	-420 187
Sisäiset tuotot	144 189	138 200	169 315	169 315	169 315
Sisäiset kulut	-44 031	-15 294	-16 418	-16 418	-16 418
Sisäiset tilit	100 158	122 906	152 897	152 897	152 897
TOIMINTAKATE	-461 028	-260 791	-255 412	-267 290	-267 290
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut	-14				
VUOSIKATE	-461 042	-260 791	-255 412	-267 290	-267 290
Poistot ja arvonalentumiset			-21 400	-36 500	-36 500
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
YHTEENSÄ	-461 042	-260 791	-276 812	-303 790	-303 790

Vastuuhenkilö on hallintojohtaja. Vastuualue sisältää kustannuspaikat:

110 Talous-, toimisto ja asiakaspalvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	3 069	300	100	100	100
TOIMINTAKULUT	-281 044	-250 232	-271 959	-274 959	-274 959
ULK. TOIMINTAKATE	-277 975	-249 932	-271 859	-274 859	-274 859
Sisäiset tilit	95 715	89 616	127 244	127 244	127 244
TOIMINTAKATE	-182 260	-160 316	-144 615	-147 615	-147 615

114 ICT-palvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-45 830	-48 800	-56 300	-56 300	-56 300
ULK. TOIMINTAKATE	-45 830	-48 800	-56 300	-56 300	-56 300
Sisäiset tilit	23 874	20 350	25 895	25 895	25 895
TOIMINTAKATE	-21 956	-28 450	-30 405	-30 405	-30 405

116 Henkilöstöpalvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	4 499	12 500	11 000	11 000	11 000
TOIMINTAKULUT	-61 533	-52 464	-46 644	-46 644	-46 644
ULK. TOIMINTAKATE	-57 034	-39 964	-35 644	-35 644	-35 644
Sisäiset tilit	1 813	12 940	3 160	3 160	3 160
TOIMINTAKATE	-55 221	-27 024	-32 484	-32 484	-32 484

119 Postipalvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT			30 000	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT			-17 170	-17 170	-17 170
ULK. TOIMINTAKATE			12 830	12 830	12 830
Sisäiset tilit			-5 256	-5 256	-5 256
TOIMINTAKATE			7 574	7 574	7 574

223 Hyvinvointikeskus Onni kahvio

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	80		16 000	16 000	16 000
TOIMINTAKULUT	-1 717		-40 214	-40 214	-40 214
ULK. TOIMINTAKATE	-1 637		-24 214	-24 214	-24 214
Sisäiset tilit			1 854	1 854	1 854
TOIMINTAKATE	-1 637		-22 360	-22 360	-22 360

347 Muut palvelut

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	256				
TOIMINTAKULUT	-119 293		-400	-400	-400
ULK. TOIMINTAKATE	-119 037		-400	-400	-400
Sisäiset tilit	-21 245				
TOIMINTAKATE	-140 282		-400	-400	-400

387 Ympäristöterveydenhuolto (Porvoon seudun ympäristöterveydenhuolto)

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-59 673	-45 000	-14 600	-14 600	-14 600
ULK. TOIMINTAKATE	-59 673	-45 000	-14 600	-14 600	-14 600
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-59 673	-45 000	-14 600	-14 600	-14 600

Kustannuspaikka: 390
Elintarvikevalvonta- ja
neuvonta

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT			-11 500	-11 500	-11 500
ULK. TOIMINTAKATE			-11 500	-11 500	-11 500
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE			-11 500	-11 500	-11 500

Kustannuspaikka: 391
Eläinlääkäripalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT					
ULK. TOIMINTAKATE					
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE					

Kustannuspaikka: 392 Eläinten terveyden ja
hyvinvoinnin valvonta

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT			-15 500	-15 500	-15 500
ULK. TOIMINTAKATE			-15 500	-15 500	-15 500
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE			-15 500	-15 500	-15 500

118 Matkahuoltopalvelut kustannuspaikkavaraus, selvityksessä Matkahuollon
palvelut kunnassa

Yhdyskuntatekniset palvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	95 004	95 000	95 000	95 025	95 025	95 025
Muut toimintatuotot	365 145	397 500	376 855	376 855	376 855	376 855
TOIMINTATUOTOT	460 149	492 500	471 855	471 880	471 880	471 880
Henkilöstökulut	-13 236					
Palvelujen ostot	-1 142 597	-811 714	-776 967	-764 470	-764 470	-764 470
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-232					
Avustukset						
Muut toimintakulut	-5 779		-5 600	-40 600	-5 600	-5 600
TOIMINTAKULUT	-1 161 845	-811 714	-782 567	-805 070	-770 070	-770 070
ULK. TOIMINTAKATE	-701 696	-319 214	-310 712	-333 190	-298 190	-298 190
Sisäiset tuotot	380 100	267 281	262 728	244 728	244 728	244 728
Sisäiset kulut	-19 807	-161 259	-166 950	-166 535	-166 535	-166 535
Sisäiset tilit	360 293	106 022	95 778	78 192	78 193	78 193
TOIMINTAKATE	-341 403	-213 192	-214 934	-254 998	-219 998	-219 998
Verotulot ja valtionosuudet						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	-341 403	-213 192	-214 934	-254 998	-219 998	-219 998
Poistot ja arvonalentumiset	-333 326	-309 624	-323 277	-360 688	-385 729	-363 654
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössiirrot						
Yhteensä	-674 729	-522 816	-538 212	-615 686	-605 726	-583 652

Vastuualue sisältää kustannuspaikat: hallinto, puistot ja yleiset alueet, ulkoliikuntapaikat, kaavatiet, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu. Vastuuhenkilö on Tekninen johtaja.

Kunnan omistamat rakennukset: Hyvinvointikeskus Onni, päiväkotiki Vekara, Kirkonkylän koulu, Torpin koulu, Koivulinna, museo, Säästösuvanto, Ilijärven maja, teknisen varastohalli, paloasema ja muut rakennukset.

TAVOITE Kunnan pääväylien korjausvelkaa on purettu ja uuden korjausvelan muodostuminen ennaltaehkäistään.	TOIMENPITEET Koivulinnantien perusparantaminen toteutetaan päivitetyn suunnitelman mukaisesti.	TAVOITTEIDEN MITTARIT Perusparannus on toteutettu	TOTEUTUMINEN K/E
TAVOITE Teknisten palveluiden laatutaso ja kustannustehokkuus on hyvällä tasolla	TOIMENPITEET Teknisiä palveluita suoritetaan palvelusopimuksen mukaisesti ja kustannustehokkuus on hyvällä tasolla.	TAVOITTEIDEN MITTARIT Palveluhallintajärjestelmään kirjautuneista vikailmoituksista > 80 % on ratkaistu vasteajan mukaisesti. Teknisten palveluiden käyttökustannukset toteutuvat budjetoidun mukaisesti	TOTEUTUMINEN K/E K/E
TAVOITE Kunnan yleiset alueet sekä liikuntapaikat ovat aktiivisessa käytössä, monipuoliset ja hyvin ylläpidetyt	TOIMENPITEET Lähiliikuntapaikan skeittipaikasta laaditaan suunnitelma ja sen rakentaminen toteutetaan yhteistyössä hyvinvointipalveluiden kanssa	TAVOITTEIDEN MITTARIT Lähiliikuntapaikan skeittipaikka toteutettu sovitussa laajuudessa.	TOTEUTUMINEN K/E
TAVOITE Kunnan toimitilojen käyttöaste on korkea ja tarpeettomista rakennuksista on luovuttu	TOIMENPITEET Kunnantalo ja Torpin koulu rakennuksissa ei ole toimintoja, joten ne ovat vuokrattu tai myyty	TAVOITTEIDEN MITTARIT Rakennukset ovat joko vuokrattu tai myyty	TOTEUTUMINEN K/E

Tavoitteet on johdettu Myrskylän kunnan, teknisten palveluiden tavoitteista.

Talousarviovuoden toiminta

Kunta järjestää teknisten palvelujen hallinnon ja palvelut yhteistyössä Myrskylän kunnan kanssa niin, että yhteisen teknisten palvelujen hoitamisesta vastaa Myrskylän kunta kuntalaissa määritellyn vastuukuntamallin mukaisesti. Yhteinen toimielin hoitaa Myrskylän ja Pukkilan kunnan puolesta yhteistoimintasopimuksessa mainitut tehtävät. Toimielimellä on järjestämisvastuu sille annettujen tehtävien hoidosta. Yhteinen toimielin vastaa kuntalain mukaisesti järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- yhdenvertaisesta saatavuudesta
- tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä
- tuottamistavasta ja tuottamisen valvonnasta sekä
- viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Yhteinen tekniset palvelut ovat oma tehtäväalueensa Myrskylän kunnan taloushallinnossa. Talouden hoidossa noudatetaan Myrskylän kunnan taloudenhoitoa koskevia ohjeita ja sääntöjä. Sopijakunnat käyvät vuosittain neuvottelut, joissa sovitaan mm. seuraavan vuoden toiminnasta

ja tavoitteista, palvelutasosta, resursseista sekä hallinnon kustannusjaosta. Erityistä huomiota on pyydetty tilausten vastaanotto- ja seurantajärjestelmään sekä työnjohdon sujuvoittamiseen. Pääperiaatteena on, että kumpikin sopijakunta vastaa omien tehtäviensä rahoituksesta (aiheuttamisperiaate). Sopijakuntien valtuustot kokoontuvat kerran valtuustokaudessa yhteiseen iltakouluun, jossa arvioidaan sopimuksen toteutumista ja sovitaan yhteistyön kehittämisestä.

Hallinto

Hallinto tuottaa hallintopalvelut tekniselle lautakunnalle, teknisten palvelujen tulosalueille ja kuntalaisille. Hallinnon tehtävänä on huolehtia koko teknisten palvelujen kehittämisestä, taloudesta ja tiedottamisesta. Hallinto sisältää Myrskylästä ostettavat hallintopalvelut. Lisäksi kuluihin sisältyy hallinnon osuus eläkemenoperusteisista eläkemaksuista. Hallinnon kustannukset jaetaan prosenttiperusteisesti kuntien kesken seuraavasti:

tekninen johtaja: 55 % Myrskylän ja 45 % Pukkilan osuus
 työnjohtaja: 60 % Myrskylän ja 40 % Pukkilan osuus
 hallinto- ja tukipalvelut: 60 % Myrskylän ja 40 % Pukkilan osuus

Yhdyskuntapalvelut

Yhdyskuntapalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan omistamien puistojen ja yleisten alueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kaavateiden ja rakennusten rakennuttamisesta ja kunnossapidosta. Yhdyskuntapalveluihin kuuluu myös rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävät, joiden hallintovastuu on Askolan kunnalla. Teknisen palveluiden tehtävänä on seurata organisaation toimintaa ja puuttua tarvittaessa epäkohtiin.

Kiinteistöt

Kiinteistöpalvelut huolehtivat kunnan omistamien rakennusten yllä- ja kunnossapidosta.

Keskeiset tunnusluvut:

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kiinteistöjen tilavuus m ³	40 269	40 269	40 269
Kiinteistöjen kerros-m ²	9 481	9 481	9 481
Sähkön kulutus kWh/v	657 676	677 000	645 000
Sähkön kulutus kWh/kerros-m ²	69,4	71,4	68,0
Lämmitys MWh/v	1 262	1 305	1 220
Lämmityksen kulutus MWh /rakennus-m ³ , (34330 m ³)	0,037	0,038	0,036
Hoidettavat kaavatie m	16 660	16 660	16 660
Kaavateiden kunnossapito € *	65 046	64 519	62 592
Kaavateiden kunnossapito €/m	3,90	3,87	3,76

Tunnusluvuissa on mukana seuraavat kiinteistöt: Hyvinvointikeskus Onni, päiväkotikoti Vekara, kirkonkylän koulu, kunnanvirasto ja paloasema. *Katujen kunnossapitokustannuksiin sisältyy katuvalaistus.

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut

TAVOITE/ATERIA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT	TOIMENPITEET	TOIMENPITEIDEN MITTARIT	TOTEUTUMINEN
Asiakkaiden toiveiden kuunteleminen ja aktivoiminen näkemään synergiaedut	Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely	Tunnistetaan ruokailijoiden toiveet Saadaan osallisuutta palveluihin	K/E
Asiakkaiden osallisuuden lisääminen ruokapalveluissa	Suunnitellaan teemapäiviä yhteistyössä lasten ja oppilaiden kanssa	Osallisuuden tunteen kohoaminen, yhteisöllisyys kasvaa, hävikki pienenee	
Lajittelun ja kierrätyksen tutuksi tuomista ja tehostamista jokapäiväisessä arjessa	Kiinnitetään huomiota kierrätysastioiden toimivuuteen ja hankitaan opastusmateriaalia	Tehostetaan kestäväää kehitystä sekä jätehuoltoa Henkilöstön tyytyväisyys	
Ruokatutanto-ohjelma Jamixin tehokas käyttö, entistä parempi kustannustehokkuus	Perehdytään ja syvennetään ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia	Saadaan täsmäytettyä uuden Hansell Elintarvike- ja non-food tuotteet sopimuksen (2024 ->) tuotteet järjestelmän reseptiikkaan. Vakioitu reseptiikka Ruokasuositusten toteutumisen seurantatyökalu, Budjetin riittävyys ja/tai parantuminen	

**ATERIA- JA
PUHTAANAPITOPALVELUT**

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	204 626	213 000			
Maksutuotot	4 120	1 000	15 300	15 300	15 300
Tuet ja avustukset	10 378	1 000			
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT	219 124	215 000	15 300	15 300	15 300
Henkilöstökulut	-375 864	-323 248	-314 886	-314 886	-314 886
Palvelujen ostot	-22 022	-18 750	-15 917	-15 917	-15 917
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72 001	-90 000	-74 750	-74 750	-74 750
Avustukset					
Muut toimintakulut	-7 261	-4 400	-4 600	-4 600	-4 600
TOIMINTAKULUT	-477 148	-436 397	-410 154	-410 154	-410 154
ULK. TOIMINTAKATE	-258 024	-221 397	-394 854	-394 854	-394 854
Sisäiset tuotot	271 559	376 787	357 273	357 273	357 273
Sisäiset kulut	-29 897	-23 736	-47 229	-47 229	-47 229
Sisäiset tilit	241 662	353 050	310 044	310 044	310 044
TOIMINTAKATE	-16 362	131 653	-84 810	-84 810	-84 810
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut	-12				
VUOSIKATE	-16 374	131 653	-84 810	-84 810	-84 810
Poistot ja arvonalentumiset	-17 604	-11 433	-11 433	-11 433	-11 433
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
YHTEENSÄ	-33 978	120 219	-96 243	-96 243	-96 243

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut sisältävät seuraavat kustannuspaikat: keskuskeittiö, päiväkotikiukaan, Vekaran keittiö, Kirkonkylän koulun siivous, päiväkotikiukaan Vekaran siivous, Hyvinvointikeskus Onnin siivous, Osuuspankin vuokratilan, kirjaston ja paloaseman siivous. Palvelupäällikkö toimii palveluvastaavana. Ateriapalvelun tavoitteena on olla osa koulun ja päiväkodin ruokakasvatusta, tarjoamalla ravitsevia aterioita ruokasuositukset sekä erityisruokavaliot huomioiden. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti. Ateriapalvelun suoritteita syntyy vuodessa n. 63 000 ja lounaita tarjotaan asiakkaille päivittäin n. 230.

Puhtaanapitopalvelujen päämääränä on suunnitella ja järjestää kunnan käytössä olevien kiinteistöjen puhtaanapito taloudellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti, puhtaanapitosopimukset huomioon ottaen. Puhtaana pidettävää pinta-alaa on n. 7 600 m². Siivottava määräala tulee pienenemään Hyvinvointialueelle vuokrattujen alueiden siivouksen siirtyessä Onnissa hyvinvointialueen valitsemalle toimijalle 1.1.2024. Kunnan puhtaanapidolle jäävien alueiden koko tarkentuu myöhemmin.

Keskuskeittiö toimii arkipäivisin Kirkonkylän koulun alakerrassa, tuottaen Cook and Serve-tuotantotavalla ateriat (aamupala, lounas, välipala, päivällinen, iltapala) erityisruokavaliointeen Kirkonkylän koululle ja päiväkotikiukaan Vekaraan, sekä kaksi kertaa viikossa Hyvinvointikeskus Onnin päivätoiminnan ateriat. Keittiöltä kuljetetaan ateriat sekä kohteiden tarvitsemat tarvikkeet Onniin, Vekaraan ja hallinnon tiloihin. Keskuskeittiöltä valmistetaan nuorisopalveluille kesäkuussa kesäleirien ateriat.

200 Hallinto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT			-500	-500	-500
ULK. TOIMINTAKATE			-500	-500	-500
Sisäiset tilit			500	500	500
TOIMINTAKATE			-0		

220 Keskuskeittiö

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	24 245	7 000	3 000	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT	-236 330	-253 141	-246 614	-246 614	-246 614
ULK. TOIMINTAKATE	-212 085	-246 141	-243 614	-243 614	-243 614
Sisäiset tilit	200 714	211 450	179 445	179 445	179 445
TOIMINTAKATE	-11 371	-34 691	-64 169	-64 169	-64 169

221 Päiväkoti Vekara, keittiö

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-38 673	-39 111	-19 705	-19 705	-19 705
ULK. TOIMINTAKATE	-38 673	-39 111	-19 705	-19 705	-19 705
Sisäiset tilit	43 192		-434	-434	-434
TOIMINTAKATE	4 519	-39 111	-20 139	-20 139	-20 139

Päiväkoti Vekaran keittiö toimii arkipäivisin jakelukeittiönä Keskuskeittiön toimittamille aterioille. Keittiön laitosapulainen huolehtii aterioiden esille laitosta, ruokalinjastosta ruokailun ajan sekä astiahuollosta. Aamupalat valmistetaan paikan päällä. Keittiöllä toimii 50 % laitosapulainen (50 % varhaiskasvatuksen avustavat työt)

224 Siivous, koulut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	64 800	70 000			
TOIMINTAKULUT	-69 112	-61 177	-69 203	-69 203	-69 203
ULK. TOIMINTAKATE	-4 312	8 823	-69 203	-69 203	-69 203
Sisäiset tilit	-1 760	64 800	61 328	61 328	61 328
TOIMINTAKATE	-6 072	73 623	-7 875	-7 875	-7 875

Kirkonkylän koulun puhtaanapitoa suoritetaan arkisin siivousmitoitusten mukaisesti. Koulun loma-aikoina suoritetaan kiinteistön tilojen peruspuhdistuksia.

225 Siivous, Päiväkoti Vekara

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	38 400	39 000			
TOIMINTAKULUT	-53 016	-6 479	-42 859	-42 859	-42 859
ULK. TOIMINTAKATE	-14 616	32 521	-42 859	-42 859	-42 859
Sisäiset tilit	-440	38 400	36 230	36 230	36 230
TOIMINTAKATE	-15 056	70 921	-6 629	-6 629	-6 629

Päiväkodin tilojen kokonaisvaltaisesta siisteydestä sekä hygieniasta huolehtii yksi siistijä arkipäivisin. Lisäksi hänen toimenkuvaansa kuuluu viereisen paloaseman tilojen puhtaanapitotehtävät kerran viikossa. Tarvittaessa siistijä sijaistaa päiväkotia Vekaran keittiössä laitosapulaista.

227 Siivous, Hyvinvointikeskus Onni

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	74 879	81 000	9 000	9 000	9 000
TOIMINTAKULUT	-53 595	-63 760	-16 738	-16 738	-16 738
ULK. TOIMINTAKATE	21 284	17 240	-7 738	-7 738	-7 738
Sisäiset tilit	-44	21 600	16 826	16 826	16 826
TOIMINTAKATE	21 240	38 840	9 088	9 088	9 088

Hyvinvointikeskus Onnin puhtaanapito kunnan alueilla. Hyvinvointialueen vuonna 2023 käytössä olevat terveyspalvelusiipi ja Onnin Onnin kodit-palveluasuntojen alueen siivous siirtyy Hyvinvointialueen valitsemalle palveluntuottajalle 1.1.2024.

228 Siivous, kunnantalo ja muut kiinteistöt

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	16 800	18 000	3 300	3 300	3 300
TOIMINTAKULUT	-26 422	-12 730	-14 535	-14 535	-14 535
ULK. TOIMINTAKATE	-9 622	5 270	-11 235	-11 235	-11 235
Sisäiset tilit		16 800	16 149	16 149	16 149
TOIMINTAKATE	-9 622	22 070	4 914	4 914	4 914

Kunnantalon puhtaanapito päättyi toukokuussa 2023 toimintojen siirryttyä Hyvinvointikeskus Onnin, Osuuspankin ja Säästösuvannon tiloihin. Puhtaanapidon kohteita ovat Säästösuvannon kirjasto- ja etätyötilat sekä kunnan Osuuspankilta vuokraamat tilat 0,35 % työpanoksella.

7.2.2 ELINVOIMA- JA KEHITYSPALVELUT

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
Myyntituotot	4 510	17 900	17 900	17 900	17 900
Maksutuotot	1 624				
Tuet ja avustukset	7 650	87 000	87 000	87 000	87 000
Muut toimintatuotot	30 765	75 200	11 000	11 000	11 000
TOIMINTATUOTOT	44 549	180 100	115 900	115 900	115 900
Henkilöstökulut	-109 457	-132 681	-217 814	-218 746	-218 746
Palvelujen ostot	-42 112	-95 010	-92 590	-92 590	-92 590
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 440	-23 700	-8 868	-8 868	-8 868
Avustukset	-170 591	-166 500	-171 700	-171 700	-171 700
Muut toimintakulut	-3 115	-1 500	-1 350	-1 350	-1 350
TOIMINTAKULUT	-342 716	-419 391	-492 321	-493 253	-493 253
ULK. TOIMINTAKATE	-298 167	-239 291	-376 421	-377 353	-377 353
Sisäiset tuotot					
Sisäiset kulut	-9 749	-9 121	-16 170	-14 750	-13 650
Sisäiset tilit	-9 749	-9 121	-16 170	-14 750	-13 650
TOIMINTAKATE	-307 916	-248 412	-392 591	-392 103	-391 003
Verotulot ja valtionosuudet					
Rahoitustuotot ja -kulut	-16				
VUOSIKATE	-307 931	-248 412	-392 591	-392 103	-391 003
Poistot ja arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössirrot					
YHTEENSÄ	-307 931	-248 412	-392 591	-392 103	-391 003

TAVOITE	TOIMENPITEET	TAVOITTEIDEN MITTARIT	TOTEUTUMINEN K / E
Positiivinen imago Ajantasaiset palvelut Elinvoima	Verkkosivu-uudistuksen loppuun vienti Sähköiset työkalut	englanti kieliversio, Galleria Koivulinnan sivu ja työllisyyden hoidon sivut (TE25-uudistus) palvelut helposti saatavissa	
Elinvoima ja yhteisöllisyys	Sidosryhmäyhteistyö Yhtenäinen brändi-ilme	Tapahtumien järjestäminen sidosryhmien kanssa, yhtenäinen brändi-ilme	
Tiedonhallinta	Tiedonhallinnan ja arkistointimenetelmien päivittäminen	Tieto helposti jäljitettävissä ja löydettävissä, sujuvat kirjausmenettelyt	
Hyvinvoiva henkilöstö	Tehokas ja oikea-aikainen sisäinen viestintä	Henkilökunta kokee saavansa riittävästi oikea-aikaista tietoa kunnan asioista	
Elinvoima	Aktiivinen kuntalaisviestintä Some-kanavien käyttö Uuden verkkosivuston aktiivinen käyttö ja sähköiset työkalut Arkijärki kunnan toiminnassa	Viestintä selkeää, ajankohtaista ja saavutettavaa, asukas ja yritysmäärän kehitys, positiivinen kuntaviestintä	
Elinvoima Uusien asukkaiden saaminen Turvallinen ja yhteisöllinen Pukkila	Aktiivinen ulkoinen viestintä Mahdollisimman hyvin ilmaisten kanavien hyödyntäminen (some)	Säännölliset uutiskirjeet Sosiaalisen median aktiivinen hyödyntäminen Syötteitä mediaan Monipuolista ja luovaa markkinointia	
Somen hyödyntäminen	Päivitykset Videot	Entistä parempi näkyvyys, sitoutuneiden seuraajien määrän kasvun kehitys	
Elinvoima Uusien yrittäjien saaminen Torpin yritysalueen kehittäminen Olemassa olevien yritysten liiketoiminnan vahvistaminen Saada vakiintumaan asiantuntijaillat yrittäjille Lisätukena Pro Agrian palvelut jo olemassa oleville yrittäjille Mitä kuuluu-kampanja yrityksille	Löydettävä yrityksille liike- ja hallitiloja (tilojen ja mahdollisuuksien kartoittaminen) Markkinoinnin avulla löydettävä investointeja tekeviä yrityksiä Lisätään yrittäjältoja ja tuodaan asiantuntemusta alueen yrittäjille, jonka avulla saadaan lisää osaamista ja mahdollisesti uusia liiketoiminta- alueita Lisätään infoa palveluista yrittäjille some/kotisivut/muu tiedottaminen	Uusien yrittäjien määrä/v Torpin alueen tonttikaupat Liiketoiminnan (yhteisöveron) kasvu Yrittäjien osallistuminen tilaisuuksiin ja aktiivinen palaute	
Työllisyyspalvelut Lakisääteiset Työmarkkinatuki Velvoitetöyöllistettävät	Aktiivinen ja auttava tekeminen työttömien kanssa ja työpaikkojen (myös osatyökykyiset) löytäminen ja sitä kautta tavoitteena työllistäminen	Työmarkkinatuen määrä Velvoitetöyöllistettyjen määrä	

<p>Työllisyyspalvelut OhjaamoPukkila-toimintojen aktiivinen kehittäminen Yhteydenpito työttömien kanssa, neuvonta ja auttaminen Osallistuminen TYP-palavereihin Lisätä työkykyarviointea Saada Pukkilaan kuntouttava työpaja Oppisopimukseen panostetaan Tavoite löytää piilotyöpaikkoja tai yhteiskunnallisesti työllistäviä yrityksiä</p>	<p>Ohjaamopäivät kerran kuussa asiantuntijat mukana Ohjaamoita teemoitetaan valtakunnallisten asioiden kanssa samassa syklissä Kutsukirjeet edelleen kaikille "listassa" oleville, lisäksi hyödynnetään asiantuntijoiden rekisterit, yhteistyö sidosryhmien kanssa HVA/yhteistyön lisääminen Yritysten kartoitus</p>	<p>Osallistujat/ohjaamokerta Säännölliset työttömien tapaamiset ja soitot Ympäristökuntien kanssa sovitut yhteiset työttömyyttä vähentävät keinot tai ostopalveluna työpajatoimintaa Työttömien määrän vähentäminen työllistymisen kautta Työttömien terveystarkastuksien kautta ihmiset oikean palvelun piiriin Avoimien työpaikkojen määrän kasvu</p>	
---	--	---	--

Yritysten kuntalisä ja yritysyhteistyö

Talousarviossa määritellyn resurssin puitteissa ns. kuntalisää osoitetaan työntekijän palkkauskuluihin, jolloin työllistettävän henkilön päivittäistä työaikaa tai/ja työllistämisyksikön kokonaiskesto voidaan pidentää. Tukea maksetaan pukkilalaisen työttömän palkkakustannuksiin. Kuntalisän edellytyksenä on palkkatuen saanti.

Työnhakijoille suunnatut koulutukset ja kuljetukset

Koulutukset tähtäävät parantamaan työnhakutaitoja, työelämätaitoja sekä elämänhallintaan liittyviä kysymyksiä. Palveluohjaaja kuljettaa tarvittaessa omalla autollaan (tai yhteiskuljetus) työnhakijoita palvelujen piiriin, johon varataan määrärahaa.

TYP

Moniammatillisen asiakaspalvelun keinoin edistetään asiakkaan kanssa hänen työllistymismahdollisuuksiaan. Palveluohjaaja toimii Itä-Uudenmaan TYP:n työryhmän varajäsenenä sekä kunnan asiakasvastaavana. Varataan määräraha TYP-sopimusmaksuun sekä koulutus- ja matkakuluihin.

Nuorten kesätyöllistäminen

Yritysten kesätyöseteliraha 24 paikallisen nuoren kesätyöllistämiseksi á 300 e/kk.

147 elinvoima- ja kehittämisspalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	1 032	92 400	92 400	92 400	92 400
TOIMINTAKULUT	-56 993	-123 127	-236 068	-236 068	-236 068
ULK. TOIMINTAKATE	-55 961	-30 727	-143 668	-143 668	-143 668
Sisäiset tilit	-6 904	-9 021	-15 570	-14 150	-13 050
TOIMINTAKATE	-62 865	-39 748	-159 238	-157 818	-156 718

Yhteistyötä yritysten ja kunnan välillä kehitetään jatkuvasti. Kustannuspaikka sisältää määrärahat mm. maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n kuntaosuuteen, yritysneuvontapalvelujen ostoon ja ennalta nimeämättömiin kehittämistoimiin. Matkailun kehittämishankkeessa yhdessä lähikuntien kanssa toimimme isäntäkuntana vielä vuoden 2024.

148 markkinointi ja viestintä

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	6 122	1 700	1 500	1 500	1 500
TOIMINTAKULUT	-56 889	-52 176	-22 750	-22 750	-22 750
ULK.					
TOIMINTAKATE	-50 767	-50 476	-21 250	-21 250	-21 250
Sisäiset tilit	-441				
TOIMINTAKATE	-51 208	-50 476	-21 250	-21 250	-21 250

Markkinointistrategian painopisteenä on aktiivinen kuntamarkkinointi. Markkinointimateriaalien ajantasaisuus varmistetaan. Kunnan tunnettavuuden ja näkyvyyden lisäämiseksi etsitään luovia keinoja. Kunnan viestintä vastaa ulkoisen ja sisäisen viestinnän kehittämisestä, suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä viestintäohjeistuksesta ja -suunnitelmasta toteuttaen kuntastrategiaa. Strategiassa viestintä ja sen vahvistaminen on nostettu kunnalle erityisen tärkeäksi asiaksi.

Viestinnän pääpainotukset ovat: sisäinen viestintä, kuntalaisille suunnattu viestintä ja ulkoinen viestintä, jossa kerromme Pukkilasta positiivisesti ulospäin. Tavoitteena on hyödyntää aktiivisesti niin sosiaalista mediaa kuin tiedottamista sekä tehdä monipuolista luovaa markkinointia. Kaikessa viestinnässä näkyy kunnan brändi ja visuaalinen ilme. Kunnan asioista tiedotetaan aktiivisesti ja viivyttämättä eri kanavissa. Pukkilan kunnan ulkoisessa viestinnässä käytetään 2023 vuoden lopulla uudistettua pikkila.fi -verkkosivustoa ja uutiskirjettä sekä somekanavia. Verkkosivuilla julkaistaan uutisia, tiedotteita ja tapahtumia, joista viestintä tekee nostoja somekanaviin. Paikallismedioihin (Orimattilan Sanomat, Itäväylä, Uusimaa) lähetetään tiedotteet ja tapahtumatiedot, jotta saadaan mahdollisimman hyvin medianäkyvyyttä.

Nuorisoa varten on Instagramissa omat tilit (Pukkilan Nuorispalvelut ja Pukkilaetsiva), joilla julkaistaan juuri heille kohdistuvia uutisia ja asioita. Lisäksi vuoden 2024 aikana tehdään työllisyyspalveluille oma Facebook-sivu. Pukkilan sisäisen viestinnän työkaluja ovat perjantain viikkokirje ja tiimien henkilöstöpalaverit sekä sähköpostiviestintä ja toimialojen Teams-kanavat.

Toiminnan painopisteet 2024:

Vuoden 2023 tehdyn verkkosivuston uudistuksen loppuun vieminen: englanti kieliversio, Galleria Koivulinnan ja työllisyyden hoitoon (TE25-uudistus) liittyvät sivut sekä sivuston jatkuva päivittäminen ja ajantasaisuus. Tavoitteena on myös säännöllisellä uutiskirjeellä (uusi uutiskirje -työkalu) tiedottaa ja kertoa aktiivisesti kunnan päätöksenteosta ja tapahtumista vahvistaen kuvaa yhteisöllisestä ja arkionnellisesta kunnasta, jossa on turvallista asua. Viestinnässä, markkinoinnissa ja mainonnassa hyödynnetään myös mahdollisimman paljon somea ja panostetaan mm. videoiden tekoon.

Pukkilan kunnassa yhteisöllisyys näkyy vahvasti kaikessa tekemisessä myös viestinnässä. Kunta järjestää itse ja yhteistyössä muiden kunnan toimijoiden kanssa (yrittäjät, yhdistykset, seurakunnat ja kerhot) erilaisia tapahtumia. Kunnan tavoitteena on tukea muiden toimijoiden tapahtumia ja viestintää julkaisemalla tapahtumatietoa kunnan omissa viestintäkanavissa: nettisivuilla ja somekanavissa.

149 työllisyyspalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	7 650	11 000			
TOIMINTAKULUT	-61 579	-76 988	-37 893	-38 825	-38 825
ULK. TOIMINTAKATE	-53 929	-65 988	-37 893	-38 825	-38 825
Sisäiset tilit	-2 404	-100	-600	-600	-600
TOIMINTAKATE	-56 334	-66 088	-38 493	-39 425	-39 425

Kustannuspaikka: 151 Työllisyyspalvelut
(lakisäätteiset)

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT			11 000	11 000	11 000
TOIMINTAKULUT			-30 342	-30 342	-30 342
ULK. TOIMINTAKATE			-19 342	-19 342	-19 342
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE			-19 342	-19 342	-19 342

Työllisyystoiminta edellyttää yksilöllisten tukitoimien tarjoamista työttömille työnhakijoille. Toiminnalla etsitään jatkosuunnitelmia tukevia työ- ja koulutuspaikkoja. Ennen työllistymistä selvitetään asiakkaan kanssa yhdessä työllistymistä estävät tekijät. Ensisijaisena kohderyhmä toiminnassa ovat nuoret, alle 29-vuotiaat sekä pitkäaikaistyöttömät tai heikossa työmarkkina-asemassa olevat työnhakijat. Työllisyystoiminnan yhtenä osa-alueena on lakisäätteinen TYP-toiminta, kunta kuuluu Itä-Uudenmaan TYP-sopimuksen piiriin.

Nuorten syrjäytymisen estämiseksi ja työllistymistä helpottamaan järjestetään aktiivisesti yhteisiä lähitapaamisia. Tilaisuuteen kutsutaan myös asiantuntijoita ja annetaan opastusta käytännön asioiden edistämiseksi mm. CV:n tekeminen, koulutukseen hakeutuminen jne.

Kunta työllistää palkkatuella talousarvion resurssien mukaisella määrällä. Työn saannin ehtona on TE-toimiston myöntämä palkkatuki, jonka kesto on vähintään 6 kk.

349 työmarkkinatuki

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-166 686	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
ULK. TOIMINTAKATE	-166 686	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	-166 686	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000

Työmarkkinatuki ja siihen mahdollisesti liittyvä lapsikorotus rahoitetaan valtion varoista sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yhteensä 300 päivältä. Tämän jälkeinen työttömyysaika rahoitetaan puoliksi valtion ja puoliksi työmarkkinatuen saajan kotikunnan varoista

siihen asti, kunnes henkilö on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella 1 000 päivää. Tuhannen päivän jälkeen työttömän kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 %:iin. Kyseessä on ns. sakkomaksut. Määrät tulevat muuttumaan TE25 uudistuksen myötä.

590 asunto- ja teollisuustontit

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	29 745	75 000	11 000	11 000	11 000
TOIMINTAKULUT	-568	-7 100	-5 268	-5 268	-5 268
ULK. TOIMINTAKATE	29 177	67 900	5 732	5 732	5 732
Sisäiset tilit					
TOIMINTAKATE	29 177	67 900	5 732	5 732	5 732

Asuntotonttien myynnin edistämiseksi etsitään yhä keinoja ja päivitetään tarvittavilta osin kaavoitusta ja rakennustapaohjeita vastaamaan tarpeita. Tonttikampanjointeja jatketaan valtuuston erikseen päättämällä tavoilla. Myyntihintojen suuruus ja alueellinen kohdentaminen, eri myyntikanavien käyttö sekä markkinoinnilliset ideat hyödynnetään. Vuoden 2024 painopiste on Torpin yritysalueen kehittämässä ja myynnissä, uusia avauksia haetaan jatkuvasti eri yritysten kanssa.

7.3 HYVINVOINTILAUTAKUNTA

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	94 308	37 683	71 189	71 136	71 136	71 136
Maksutuotot	96 726	112 800	70 941	70 941	70 941	70 941
Tuet ja avustukset	269 101	229 500	282 175	282 175	282 175	282 175
Muut toimintatuotot	15 237	7 100	7 698	7 698	7 698	7 698
TOIMINTATUOTOT	475 372	387 083	432 003	431 950	431 950	431 950
Henkilöstökulut	-1 946 295	-2 049 739	-2 031 359	-2 029 609	-2 029 609	-2 029 609
Palvelujen ostot	-1 379 118	-1 281 362	-1 206 988	-1 195 784	-1 196 596	-1 196 596
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 317	-53 220	-43 908	-43 908	-43 908	-43 908
Avustukset	-100 075	-94 900	-125 958	-111 000	-111 000	-111 000
Muut toimintakulut	-33 414	-20 065	-32 978	-32 978	-32 978	-32 978
TOIMINTAKULUT	-3 515 218	-3 499 286	-3 441 192	-3 413 279	-3 414 091	-3 414 091
ULK. TOIMINTAKATE	-3 039 846	-3 112 203	-3 009 189	-2 981 329	-2 982 141	-2 982 141
Sisäiset tuotot	263 025	249 832	273 726	273 726	273 726	273 726
Sisäiset kulut	-932 518	-804 474	-784 015	-784 015	-784 015	-784 015
Sisäiset tilit	-669 494	-554 642	-510 289	-510 289	-510 289	-510 289
TOIMINTAKATE	-3 709 340	-3 666 845	-3 519 477	-3 491 618	-3 492 430	-3 492 430
Verotulot ja valtionosuudet	4 347					
Rahoitustuotot ja -kulut	-0					
VUOSIKATE	-3 704 993	-3 666 845	-3 519 477	-3 491 618	-3 492 430	-3 492 430
Poistot ja arvonalentumiset	-35 146	-34 797	-34 535	-34 535	-34 339	-34 192
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäättösiirrot						
Yhteensä	-3 740 138	-3 701 642	-3 554 012	-3 526 153	-3 526 769	-3 526 622

7.3.1 HYVINVOINTI- JA KULTTUURIPALVELUT

TAVOITE/NUORISOPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMINEN
Nuorisotyön paikallinen kehittäminen nuorille kohdennetun kyselyn pohjalta	Laaditaan ja toteutetaan kohderyhmällä Webropol-kysely Hankerahaa paikallisen nuorisotyön kehittämiseen	Tunnistetaan nuorten toiveet paremmin Osallistumisaste parantuu, osallisuus ja kuuleminen vahvistuvat Henkilöstön työn mielekkyyden kasvu	K / E
TAVOITE/NUORISOPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	kannustetaan nuoria liikkumaan enemmän Ehkäisevän päihdetyön, hyvän mielen ja terveellisten elämäntapojen teemakokonaisuuksien suunnittelu nuorisotilalle	Liikuntaan osallistuneiden nuorten määrä/liikunta-aktiivisuuden kasvu illoissa Lisätään hyvinvointiteemailtojen määrää nuorisotilalla	
TAVOITE/NUORISOPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Kestävän kehityksen toimintatapojen oppiminen	Kierrätykseen opastaminen ja käyttöönotto nuorisotilalla Ruokahävikin vähentäminen nuorisotilalla/leireillä Ruokahävikin hyödyntäminen toiminnassa Ympäristön huomioiminen ja arvostaminen (siivoustalkoot, välineistä huolehtiminen) Kierrätysmateriaalin käyttö askartelussa	Nuorten oma kokemus paremmasta kierrätystuntemuksesta nousee kyselyssä Ruokahävikin pienentyminen seurannan myötä Materiaalihankintojen tarve pienenee	
TAVOITE/KULTTUURIPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Toteuttaa kulttuurisuunnitelma vuoden 2024 aikana pohjautuen asukkaille suunnattuun kulttuurikyselyyn 6/2023	Kunnan kulttuurisuunnitelman toteutus huomioiden 2023 kuntalaiskyselyn tiedot ja toiminnan resurssit	Kulttuurisuunnitelma on toteutettu	
TAVOITE/KULTTUURIPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Huomioidaan tapahtumien järjestelyssä ympäristöystävällisyys	Parannetaan jätteiden lajittelua tapahtumissa Vähennetään syntyvää jätettä	Tapahtumissa lajitellaan ainakin muovi, kierrätyspullot ja orgaaninen jäte. Tapahtumissa jaetaan harkiten jakotuotteita	
TAVOITE/KULTTUURIPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Toteuttaa museon näyttelyuudistus 80 prosentin avustusrahalta	Hankerahan haku Myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen hankkeen toteutus	Avustushakemuksen tekeminen Myönteisen päätöksen jälkeen toimeenpano	
TAVOITE/LIIKUNTAPALVELUT	TOIMENPITEET	MITTARIT	
Liikuntaneuvonta-asiakkaiden määrän kasvattaminen	Lisätään palvelusta tiedottamista Järjestetään erilaisia liikuntatempauksia esim. Inbody mittaus, jonka	Liikuntaneuvonta-asiakkaiden määrä on kasvanut	

	avulla/ansioista tavoitetaan mahdollisia liikuntaneuvonta asiakkaita.	Tietoisuus palvelusta kasvanut kuntalaisten keskuudessa	
TAVOITE/LIIKUNTAPALVELUT Liikuntapalveluiden asiakaslähtöisyyden lisääminen toteuttamalla liikuntakysely	TOIMENPITEET Tehdään liikuntakysely ikäryhmittäin kuntalaisille; eläkeläiset ja +65-vuotiaat, työkäiset ja opiskelijat/koululaiset/lapset. Osallistetaan kuntalaisia liikuntapalveluiden palveluvalikoiman suunnitteluun ja kehittämiseen	MITTARIT Kyselyn toteutuminen	
TAVOITE/SENIORIPALVELUT Senioripalvelun Onnissa tapahtuvan toiminnan asiakaslähtöinen kehittäminen toteuttamalla kävijäkyselyitä sekä toiminnan vaikuttavuuden kehittäminen	TOIMENPITEET Kävijäkyselyiden toteuttaminen ja tulosten siirtäminen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen Ennen ja jälkeen kyselyt	MITTARIT Kyselyiden toteutuminen Ennen ja jälkeen kyselyiden tulos	
TAVOITE/SENIORIPALVELUT Mielen hyvinvoinnin edistäminen palveluissa	TOIMENPITEET Mielen hyvinvoinnin teemat tapahtumissa/ryhmissä	MITTARIT Hyvinvointiteemaisten, toteutuneiden ryhmäkertojen ja tapahtumien lukumäärä	
TAVOITE/SENIORIPALVELUT Ei aikaisemmin palveluihin osallistuneiden, mutta niistä mahdollisesti hyötyvien seniorikuntalaisten tavoittaminen ja toimintaan osallistuminen	TOIMENPITEET Toiminnasta kertovat puhelut ja kirjeet kohdistetuille senioreille Yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa	MITTARIT Ei säännöllisesti toimintaan osallistuvien seniorikontaktien lukumäärä Lukumäärien seuranta aiemmin osallistumattomien osallistumisesta tapahtumiin/toimintaan	
TAVOITE/JOUKKOLIIKENNE Selvittää kuntalaisten liikkumistarpeita ja -toiveita, saada päätöksenteon tueksi tietoa	TOIMENPITEET Toteuttaa kuntalaiskysely, jossa selvitetään mitä suuntia, aikoja, kulkumuotoja kuntalaiset kaipaavat.	MITTARIT Onko kysely tehty Tiedetäänkö oikeat tarpeet ja toiveet, joita voidaan käyttää päätöksenteon tukena	

**HYVINVOINTI- JA
KULTTUURIPALVELUT**

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	3 010	500	739	739	739	739
Maksutuotot	23 800	32 300	29 141	29 141	29 141	29 141
Tuet ja avustukset	223 977	226 000	262 175	262 175	262 175	262 175
Muut toimintatuotot	13 454	3 100	6 498	6 498	6 498	6 498
TOIMINTATUOTOT	264 241	261 900	298 553	298 553	298 553	298 553
Henkilöstökulut	-314 018	-342 485	-379 371	-377 621	-377 621	-377 621
Palvelujen ostot	-191 264	-211 390	-230 535	-220 143	-220 143	-220 143
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 899	-14 786	-15 794	-15 794	-15 794	-15 794
Avustukset	-19 170	-24 400	-27 000	-27 000	-27 000	-27 000
Muut toimintakulut	-16 783	-8 915	-16 212	-16 212	-16 212	-16 212
TOIMINTAKULUT	-558 134	-601 975	-668 912	-656 770	-656 770	-656 770
ULK. TOIMINTAKATE	-293 892	-340 075	-370 359	-358 217	-358 217	-358 217
Sisäiset tuotot	50 562	48 234	82 236	82 236	82 236	82 236
Sisäiset kulut	-147 811	-135 518	-175 487	-175 487	-175 487	-175 487
Sisäiset tilit	-97 248	-87 284	-93 251	-93 251	-93 251	-93 251
TOIMINTAKATE	-391 141	-427 359	-463 610	-451 468	-451 468	-451 468
Verotulot ja valtionosuudet						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	-391 141	-427 359	-463 610	-451 468	-451 468	-451 468
Poistot ja arvonalentumiset						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössierrot						
Yhteensä	-391 141	-427 359	-463 610	-451 468	-451 468	-451 468

Hallinto

310 Hyvinvointipalvelut hallinto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	15 001	14 000	13 000	13 000	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT	-56 126	-59 097	-92 296	-92 296	-92 296	-92 296
ULK. TOIMINTAKATE	-41 125	-45 097	-79 296	-79 296	-79 296	-79 296
Sisäiset tilit	41 125	45 097	79 296	79 296	79 296	79 296
TOIMINTAKATE	0	-0	0	0	0	0

Kustannuspaikalla on varauduttu neljään vanhus- ja vammaisneuvoston ja neljään nuorisoneuvoston kokoukseen vuoden 2024 aikana. Vanhus- ja vammaisneuvosto toimii ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Omien kokoontumisten lisäksi neuvosto osallistuu alueellisen vanhusneuvoston toimintaan. Neuvoston sihteerinä toimii senioritoiminnan ohjaaja. Nuorisoneuvosto edustaa pukkilalaisia nuoria ja heidän näkemyksiään nuoria koskevissa asioissa. Nuorisoneuvoston toimikausi on yksi vuosi ja jäsenet nimetään syksyllä järjestettävässä yleiskokouksessa. Neuvoston

toimintaedellytysten turvaamiseksi neuvoston koordinoijana ja sihteerinä toimii nuorisopalveluiden työntekijä. Jäsenille maksetaan kokouspalkkiot.

Yhteisöavustukset toimintaan ja tapahtumiin jaetaan vuodesta 2024 alkaen hyvinvointilautakunnassa hallintopalveluiden kustannuspaikalta. Jaettava summa vuonna 2024 on 20 500 euroa, joista jaetaan 1 000 euroa pop up-tapahtumien avustuksina, 5 000 euroa nuorisotoimintaa tukevin avustuksina, 2 000 euroa liikuntatoiminnan avustuksina, 3 000 kulttuuriavustuksina ja 9 500 euroa muina avustuksina. Nuorten kesätyöpaikat tarjotaan nuorisopalveluiden kautta. Hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden hallintopalveluissa hoidetaan Hyvinvointikeskus Onnin taloasiat, palvelualueen hallinto ja esihenkilötyö. Vuoden 2023 loppupuolella selvitetään mahdollisuutta lähteä mukaan STEA-rahoitteiseen digimotivaattorihankkeeseen 2024, haetaan etsivän nuorisotyön sekä paikallismuseoavustusta.

Joukkoliikenne

146 Joukkoliikenne

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	8 181	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
TOIMINTAKULUT	-29 926	-26 700	-26 307	-26 307	-26 307	-26 307
ULK. TOIMINTAKATE	-21 745	-10 700	-10 307	-10 307	-10 307	-10 307
Sisäiset tilit			-3 290	-3 290	-3 290	-3 290
TOIMINTAKATE	-21 745	-10 700	-13 597	-13 597	-13 597	-13 597

Talousarvioon on varattu määrärahat tehtyjen sopimusten mukaiseen ostoliikenteeseen. Osallistumme myös alueellisen liikennekokonaisuuden suunnitteluun sekä kehittämiseen nykyistä paremman saavutettavuuden mahdollistamiseksi. Ikääntyneiden asiointi- ja palvelukuljetusten kustannukset ovat senioripalveluissa.

Kulttuuripalvelut

Sisältää kustannuspaikat: yleiset kulttuuripalvelut, Koivulinna, museo, musiikkiopisto, kansalaisopisto ja kuvataiteen perusopetus. Vastuuhenkilö on hyvinvointijohtaja. Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa sekä järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaa opetukseen taiteen eri aloilla. Kulttuurilla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Yhdistykset ja kunnan muut yhteistyökumppanit voivat monipuolistaa ja vahvistaa kunnan toteuttamaa kulttuurityötä. Kulttuuripalvelut toteuttavat toiminnallaan kulttuurihyvinvointityötä.

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	530	400	3 300	3 300	3 300	3 300
TOIMINTAKULUT	-22 092	-29 919	-29 280	-29 280	-29 280	-29 280
ULK. TOIMINTAKATE	-21 562	-29 519	-25 980	-25 980	-25 980	-25 980
Sisäiset tilit	-3 363	-3 139	-7 901	-7 901	-7 901	-7 901
TOIMINTAKATE	-24 925	-32 658	-33 881	-33 881	-33 881	-33 881

436 Koivulinna

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-5 000	-5 000	-5 400	-5 400	-5 400	-5 400
ULK. TOIMINTAKATE	-5 000	-5 000	-5 400	-5 400	-5 400	-5 400
Sisäiset tilit	-1 009	-772	-822	-822	-822	-822
TOIMINTAKATE	-6 009	-5 772	-6 222	-6 222	-6 222	-6 222

Galleria Koivulinnan toiminta on pääsääntöisesti avointa kaikille kävijöille. Toiminta painottuu näyttelytoimintaan, jota toteuttaa vuosittain valittava galleristi.

438 Yleiset kulttuuripalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	530	400	100	100	100	100
TOIMINTAKULUT	-15 993	-22 469	-17 380	-17 380	-17 380	-17 380
ULK. TOIMINTAKATE	-15 463	-22 069	-17 280	-17 280	-17 280	-17 280
Sisäiset tilit	-1 724	-2 174	-7 079	-7 079	-7 079	-7 079
TOIMINTAKATE	-17 187	-24 243	-24 359	-24 359	-24 359	-24 359

Yleiset kulttuuripalvelut järjestävät konsertteja ja kulttuuritapahtumia. Kohderyhmäkohtaisia kulttuuritapahtumia järjestetään myös muilla vastuualueilla. Kulttuuritoiminnan monipuolisuus mahdollistuu verkostomaisella yhteistyöllä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Jatkuva kehittäminen ja avoimuus uusille yhteistyökuvioille on kulttuuripalveluissa vallitsevana työotteena. Yhteistyö tukee myös kulttuuritoiminnan jatkuvuutta ja mahdollistaa laadukasta kulttuuritarjontaa kustannuksia jakamalla. Keskeisiä kulttuuripalvelujen kumppaneita ovat Itä-Uudenmaan kunnat, Pukkilan seurakunta, Musiikkiopisto Pukkilassa, Lohjan kaupunginorkesteri ja Mäntsälän kansalaisopisto sekä paikalliset yhdistykset ja vapaaehtoistyöntekijät. Lisäksi kunta on mukana Uudenmaan kulttuuriasiantuntijat-ryhmässä (ULKAS) ja Aura-hankkeessa.

439 Museo

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT			3 200	3 200	3 200	3 200
TOIMINTAKULUT	-1 099	-2 450	-6 500	-6 500	-6 500	-6 500
ULK. TOIMINTAKATE	-1 099	-2 450	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Sisäiset tilit	-630	-193				
TOIMINTAKATE	-1 730	-2 643	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300

Museoon rakennetaan kesäajaksi kotiseutuperinteitä esiintuova näyttely. Museonhoitajapalvelut jatkuvat aiempien vuosien tapaan määrärahojen puitteissa. Vuoden 2023 lopulla haetaan vuodelle 2024 paikallismuseoavustusta näyttelyn uudistamiseen ja mahdollisesti myös lahjoituksena saatujen sepän työkalujen luettelointiin.

Maahanmuuttopalvelut

150 Maahanmuuttopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	6 012					
TOIMINTAKULUT	-2 934	-8 875	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
ULK. TOIMINTAKATE	3 078	-8 875	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sisäiset tilit		-96	-1 645	-1 645	-1 645	-1 645
TOIMINTAKATE	3 078	-8 971	-7 645	-7 645	-7 645	-7 645

Maahanmuuttopalveluissa toteutetaan kotouttamistyötä pukkilalaisille ja Pukkilassa asuville maahan muuttaneille. Kotoutumissuunnitelman ja alkukartoitusten toteuttaminen mahdollistuu kunnan ja TE-toimiston yhteistyönä. Vuoden 2024 aikana valmistaudutaan kotoutumislain uudistukseen (kotoutumislain kokonaisuudistus, KOTO24), jonka myötä kotoutumispalvelut siirtyvät kokonaan kuntien vastuulle. Alipalvelusopimukselle etsitään vaihtoehtoja vuoden 2024 aikana.

Kirjastopalvelut

430 Kirjastopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-60 972	-60 000	-78 581	-66 439	-66 439	-66 439
ULK. TOIMINTAKATE	-60 972	-60 000	-78 581	-66 439	-66 439	-66 439
Sisäiset tilit	-14 162	-11 935	-23 128	-23 128	-23 128	-23 128
TOIMINTAKATE	-75 135	-71 935	-101 709	-89 567	-89 567	-89 567

Kirjastopalvelut tuottaa Pukkilan ja Myrskylän yhteinen kirjasto, sopimusyhteistyössä. Kirjastoa johtaa Myrskylän sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa kirjastojaosto. Loppuvuoden 2023- alkuvuoden 2024 välillä tarkastellaan vaihtoehtoja kirjastopalveluiden johtamiselle, tuottamiselle ja muulle toteutukselle. Kustannus- ja laatutaso halutaan säilyttää aiempien vuosien tasolla toteutustavasta riippumatta.

Opistopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-30 159	-37 000	-33 633	-33 633	-33 633	-33 633
ULK. TOIMINTAKATE	-30 159	-37 000	-33 633	-33 633	-33 633	-33 633
Sisäiset tilit	-378		-4 111	-4 111	-4 111	-4 111
TOIMINTAKATE	-30 537	-37 000	-37 744	-37 744	-37 744	-37 744

Kunnan lakisäätöisenä tehtävänä on järjestää asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Taiteen perusopetusta kuvataiteessa järjestää Mäntsälän kansalaisopisto ja musiikissa Porvoon seudun musiikkiopisto. Kansalaisopisto järjestää lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta. Koulun ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetuksen tunnetuksi tekemisessä. Opisto tekee aktiivisesti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

424 Kansalaisopistopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-14 503	-19 000	-16 633	-16 633	-16 633	-16 633
ULK. TOIMINTAKATE	-14 503	-19 000	-16 633	-16 633	-16 633	-16 633
Sisäiset tilit			-3 289	-3 289	-3 289	-3 289
TOIMINTAKATE	-14 503	-19 000	-19 922	-19 922	-19 922	-19 922

Kansalaisopisto toteuttaa vapaan sivistystyön lainsäädännön mukaista toimintaa Pukkilassa. Opiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuutta aktiiviseen, elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen. Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen. Opisto järjestää lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta. Koulun ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä taiteen perusopetuksen kuvataiteen opetuksen tunnetuksi tekemisessä.

425 Kuvataiteen perusopetus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-6 668	-9 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
ULK. TOIMINTAKATE	-6 668	-9 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Sisäiset tilit						
TOIMINTAKATE	-6 668	-9 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000

Koulun ulkopuolista, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua taidekasvatusta.

426 musiikkiopistopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-8 988	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
ULK. TOIMINTAKATE	-8 988	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Sisäiset tilit	-378		-822	-822	-822	-822
TOIMINTAKATE	-9 366	-9 000	-9 822	-9 822	-9 822	-9 822

Kuntamaksun perusteena on Pukkilan kunnan vahvistama taiteen perusopetuksen oppilaspaikkamäärä (8). Kuntamaksussa huomioidaan ja hyvitetään Pukkilan kunnalle opetusministeriön myöntämä valtionosuus ja opiston tuotot suhteessa oppilasmäärään (nettolaskutus). Opetuksen perusteena on opetusministeriön myöntämä järjestämislupa. Toiminnan ja opetuksen järjestämisessä noudatetaan erityislakia ja asetusta taiteen perusopetuksesta. Opetusta annetaan sekä laajan että yleisen oppimäärän mukaan. Päiväkodissa ja esikoulussa toteutetaan Porvoon seudun musiikkiopiston toteuttamana muskaritoimintaa. Lisäksi harrastustoimintaa on yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Liikuntapalvelut

440 Liikuntapalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	27 611	28 000	28 998	28 998	28 998	28 998
TOIMINTAKULUT	-62 992	-67 496	-66 167	-66 167	-66 167	-66 167
ULK. TOIMINTAKATE	-35 382	-39 496	-37 169	-37 169	-37 169	-37 169
Sisäiset tilit	-67 001	-48 629	-51 668	-51 668	-51 668	-51 668
TOIMINTAKATE	-102 383	-88 125	-88 837	-88 837	-88 837	-88 837

Sisältää kustannuspaikan liikuntapalvelut. Vastuhenkilö on liikunnanohjaaja.

Toiminta pohjautuu liikuntalakiin. Liikuntapalvelujen tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla, luoda mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa ylläpitäen fyysistä toimintakykyä sekä tukea lasten kasvua ja kehitystä. Painopistealueena on järjestää lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden liikuntaa ja tukea seuratoimintaa. Liikuntapalvelut edistävät aikuisväestön terveyttä ja hyvinvointia järjestämällä liikuntaneuvontaa, ryhmiä ja tapahtumia. Liikuntapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen, naapurikuntien liikuntapalvelujen, kunnan nuoriso- ja senioripalvelujen, koulun sekä varhaiskasvatuksen kanssa.

Kunnalla on useita omia liikuntaryhmiä sekä ryhmiä yhteistyössä järjestöjen kanssa. Toimintaa ohjaavat liikunnanohjaaja, nuoret kerhonohjaajat sekä vapaaehtoiset aikuiset. Maksutonta liikuntaneuvontaa tarjotaan kaiken ikäisille kuntalaisille, pääpaino kuitenkin työikäisessä väestössä.

Liikuntapalvelujen omaa toimintaa lapsille ja nuorille ovat eri-ikäisille suunnatut liikunta- ja jumpparyhmät sekä uimakoulu. Ikääntyneille tarjotaan vesiliikuntaa ja kuntosaliryhmiä Hyvinvointikeskus Onnissa. Työikäisille liikuntapalvelut järjestävät ohjattua sekä omatoimista vesiliikuntaa sekä matalan kynnyksen liikuntaa. Lasten ja nuorten liikkumista tuetaan tarjoamalla liikuntaryhmät ja tapahtumat maksuttomina allasosaston ryhmiä ja uimakoulua lukuun ottamatta. Myös yli 65-vuotiaiden liikuntaryhmät ovat maksuttomia Onnin Nurmen säätöön tukemana. Aikuisten ryhmät ovat maksullisia, liikuntaneuvonta on maksutonta.

Liikunnanohjaaja vastaa koululaisuintien opetuksesta. Liikunnanohjaaja jakaa kannustusstipendejä oppilaille, joiden olisi hyvä harjoitella uimataitoa lisää.

Liikuntapaikat:

Kunnan liikuntapaikkoihin kuuluvat liikuntasali Kirkonkylän koululla, kuntosalit sekä Hyvinvointikeskus Onnin allasosasto. Ulkoliikuntapaikkoja ovat Teikarinmäen urheilukenttä, Frisbeegolf-rata, Lähiliikuntapaikka, Pikkumetsän kenttä, Savijoen tenniskenttä, Onnin kuntoilupuisto sekä kunnan virallinen uimaranta Ilijärvi.

Liikuntapalvelut organisoivat liikuntapaikkojen vuorojen jakoa, vastaa uimavalvonnan toimivuudesta allasosastolla sekä organisoivat altaan vuokrausta. Kunnan liikuntapaikkojen kunnossapidosta vastaa Myrskylän kunnan tekniset palvelut yhdessä liikuntapalvelujen kanssa.

Nuorisopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	23 469	20 500	24 000	24 000	24 000	24 000
TOIMINTAKULUT	-111 960	-121 595	-123 393	-123 393	-123 393	-123 393
ULK. TOIMINTAKATE	-88 491	-101 095	-99 393	-99 393	-99 393	-99 393
Sisäiset tilit	-8 257	-24 266	-25 707	-25 707	-25 707	-25 707
TOIMINTAKATE	-96 748	-125 361	-125 100	-125 100	-125 100	-125 100

Sisältää kustannuspaikan nuorisopalvelut ja ehkäisevä päihdetyö. Vastuuhenkilö on nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnanohjaaja.

Nuorisopalvelujen toiminta perustuu nuorisolain säätämiin tehtäviin. Nuorisotyön tehtävänä on mm. tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalvelujen toiminnot ovat perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyö sekä nuorisoneuvoston toiminta. Perusnuorisotyön tärkeitä työmuotoja ovat nuorisotilatoiminta, loma-aikojen leiri- ja retkitoiminta sekä erilaiset teemaillat ja tapahtumat. Nuoria kohdataan sosiaalisessa mediassa viikoittain. Nuorisopalvelut organisoivat nuorten kesätyöt sekä kutsuu koolle nuorten ohjaus- ja palveluverkoston. Nuorisotyötä toteutetaan yhteistyössä liikuntapalvelujen, yhdistysten, seurakunnan sekä Askolan vapaa-aikatoimen kanssa. Yhteistyötä tehdään kiinteästi ala- ja yläkoulujen kanssa.

350 Ehkäisevä päihdetyö

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-3 258	-3 638	-3 431	-3 431	-3 431	-3 431
ULK. TOIMINTAKATE	-3 258	-3 638	-3 431	-3 431	-3 431	-3 431
Sisäiset tilit		-338	-822	-822	-822	-822
TOIMINTAKATE	-3 258	-3 976	-4 253	-4 253	-4 253	-4 253

Ehkäisevän päihdetyölain mukaisesti kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä

vastaavan toimielimen. Kunnassa toimii toimielimenä ehkäisevän työn työryhmä nimettynä toimikaudelle 2022–2025. Työryhmä huomio toiminnassaan neljän tuulen näkökulman (pelihaittojen, lähisuhdeväkivallan, päihteidenkäytön ja mielenterveysongelmien ehkäisy). Työryhmän koollekutsujana toimii hyvinvointijohtaja tai hänen varallansa nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnanohjaaja. Hyvinvointialueen seutukoordinaatioryhmässä edustaa hyvinvointijohtaja ja varajäsenenä nuoriso- ja vapaa-ajantoiminnanohjaaja.

Varataan määrärahaa ehkäisevän päihdetyön kampanjaviikkojen (mm. ehkäisevän päihdetyön viikko, peliviikko, mielenterveysviikko) toteuttamiseen sekä koulutuksiin ja matkakuluihin.

442 Nuorisopalvelut

	Toteuma	Budjetti	Lautakunta	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	23 469	20 500	24 000	24 000	24 000	24 000
TOIMINTAKULUT	-108 702	-117 957	-119 962	-119 962	-119 962	-119 962
ULK. TOIMINTAKATE	-85 233	-97 457	-95 962	-95 962	-95 962	-95 962
Sisäiset tilit	-8 257	-23 928	-24 885	-24 885	-24 885	-24 885
TOIMINTAKATE	-93 490	-121 384	-120 847	-120 847	-120 847	-120 847

Ikääntyneiden palvelut

316 Senioripalvelut

	Toteuma	Budjetti	Lautakunta	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	183 438	183 000	213 255	213 255	213 255	213 255
TOIMINTAKULUT	-180 972	-191 294	-213 255	-213 255	-213 255	-213 255
ULK. TOIMINTAKATE	2 465	-8 294	-0	-0	-0	-0
Sisäiset tilit	-45 211	-44 316	-55 097	-55 097	-55 097	-55 097
TOIMINTAKATE	-42 746	-52 610	-55 097	-55 097	-55 097	-55 097

Sisältää kustannuspaikan senioripalvelut. Vastuhenkilö on senioritoiminnan ohjaaja.

Pukkilan kunnassa järjestetään senioreille toimintaa ja palveluja Onni Nurmen säätiön rahoituksella. Talousarvio laaditaan siten, että säätiön rahoitus kattaa toiminnasta syntyvät menot.

Säätiön rahoituksen käyttöä määritellään seuraavasti:

Onni Nurmen Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä Pukkilan kunnalle vuosittain avustuksia, joilla Pukkilan kunta voi toteuttaa sellaista toimintaa ja palveluja ikääntyneille kuntalaisille, mitä ei julkisissa palveluissa ole yleisesti ottaen mahdollista toteuttaa. Säätiön tuella toteutettavien toimintojen ja palvelujen tavoitteena on tukea ikääntyneiden pukkilalaisten kotona asumista eri tavoin huomioiden sosiaalinen, psyykinen ja fyysinen toimintakyky ja hyvinvointi. Säätiö antaa kunnalle vuosiavustuksen, jonka suuruudesta säätiön hallitus päättää edellisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Vuosiavustuksella toteutettava ikääntyneiden toiminta jakaantuu kolmeen (3) kokonaisuuteen:

- 1) henkilöstön palkkauskuluihin: ikääntyneiden toiminnan koordinointi, suunnittelu ja toteutus
- 2) Hyvinvointikeskus Onnin toimintaan: ryhmät ja tapahtumat oheistoimintoineen sekä Onninpäivän-konsertti
- 3) ostopalveluihin: kotisiivouspalvelut sekä asiointi- ja kuljetuspalvelut.

Vuosiavustuksen lisäksi säätiö voi myöntää kunnalle erillisavustuksia, lähinnä investointityyppisiin kohteisiin.

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit:

Yleisten hintojen nousun, henkilöstökustannusten ja mahdollisten ostopalveluhintojen nousun vuoksi senioripalvelujen menoja ei voida kattaa säätiön senioripalvelujen vuodelle 2024 myöntämällä toiminta-avustuksella. Vuoden aikana toteutetaan lisärahoitushaku 30 000 euroa. Jos lisärahoitusta ei saada, säästöjä haetaan asiointi- ja palvelukuljetusten ja siivous- ja kotipalvelun hinnan nostolla, suunnitellun toiminnan ja tapahtumien perumisella sekä henkilöiden osittaisella siirtämisellä muihin tehtäviin. Vuoden 2023 alusta kyytimaksua 1 €/suunta aletaan periä myös asiointi- ja palvelukuljetusta käyttäviltä Onnin kerholaisilta.

Talousarviovuoden toiminta:

Senioripalvelujen tavoitteena on ikääntyneiden pukkilalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja kotona asumisen tukeminen monipuolisen toiminnan ja palvelujen avulla. Senioripalvelut järjestävät ikääntyneiden hyvinvointia tukevaa yhteisöllistä ryhmätoimintaa, vesi- ja saliliikuntaryhmiä, vapaaehtoistoimintaa sekä teema- ja kulttuuritapahtumia pääsääntöisesti Hyvinvointikeskus Onnissa. Tavoitteena on seniorikuntalaisten oman aktiivisuuden tukeminen, toimintakyvyn ylläpitäminen sekä yksinäisyyden ehkäiseminen. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan yli 65-vuotiaiden kuntalaisten moninaisuus, erilaiset tarpeet sekä hyvinvoinnin eri osa-alueiden vahvistaminen. Senioripalvelut toteuttavat myös vuosittaisen Onninpäivän konsertin sekä osallistuvat valtakunnalliseen vanhustenviikkoon. Syksyllä senioripalvelut järjestävät yhteisöllisen kyläjuhlan.

Hyvinvointikeskus Onnin toiminnan lisäksi senioripalvelut tarjoavat ikääntyneiden koteihin virkistyskäyntejä. Senioripalvelujen toimintamuodot kohdentuvat kotona asuvien ikääntyneiden lisäksi myös Onninkotien asukkaille.

Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistuu senioripalvelujen toiminnan ja palvelujen kehittämiseen sekä toimii ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Ostopalvelut

Kunta järjestää ostopalveluina kotiapu- ja siivouspalveluja sekä asiointi- ja palvelukuljetusta. Kotiapu- ja siivouspalvelu kilpailutetaan loppuvuodesta 2023.

Asiointi- ja palvelukuljetukset hoitaa Kuljetus-Högström Oy. Asiointi- ja palvelukuljetuksen kustannukset kohdentuvat senioripalveluihin niiltä osin, mitä kunnan joukkoliikennetuki ei kata.

7.3.2 KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	91 298	37 183	70 450	70 397	70 397	70 397
Maksutuotot	72 926	80 500	41 800	41 800	41 800	41 800
Tuet ja avustukset	45 124	3 500	20 000	20 000	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	1 782	4 000	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTATUOTOT	211 131	125 183	133 450	133 397	133 397	133 397
Henkilöstökulut	-1 632 276	-1 707 254	-1 651 988	-1 651 988	-1 651 988	-1 651 988
Palvelujen ostot	-1 187 854	-1 069 972	-976 453	-975 641	-976 453	-976 453
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 418	-38 434	-28 114	-28 114	-28 114	-28 114
Avustukset	-80 905	-70 500	-98 958	-84 000	-84 000	-84 000
Muut toimintakulut	-16 631	-11 150	-16 766	-16 766	-16 766	-16 766
TOIMINTAKULUT	-2 957 085	-2 897 310	-2 772 280	-2 756 509	-2 757 321	-2 757 321
ULK. TOIMINTAKATE	-2 745 954	-2 772 127	-2 638 830	-2 623 112	-2 623 924	-2 623 924
Sisäiset tuotot	212 462	201 598	191 490	191 490	191 490	191 490
Sisäiset kulut	-784 707	-668 956	-608 528	-608 528	-608 528	-608 528
Sisäiset tilit	-572 245	-467 358	-417 038	-417 038	-417 038	-417 038
TOIMINTAKATE	-3 318 199	-3 239 486	-3 055 868	-3 040 150	-3 040 962	-3 040 962
Verotulot ja valtionosuudet	4 347					
Rahoitustuotot ja -kulut	-0					
VUOSIKATE	-3 313 852	-3 239 486	-3 055 868	-3 040 150	-3 040 962	-3 040 962
Poistot ja arvonalentumiset	-35 146	-34 797	-34 535	-34 535	-34 339	-34 192
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössiirrot						
YHTEENSÄ	-3 348 998	-3 274 282	-3 090 403	-3 074 685	-3 075 301	-3 075 154

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö päiväkodinjohtaja.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu (4 §).

Sisältää kustannuspaikat 410 Hallinto, 325 Päiväkoti Vekara, 326 Esikoululaisten varhaiskasvatus, 328 Varhaiskasvatuksen ostopalvelut, 363 Lastenhoidon tuki Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueen vastuuhenkilö on kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueella toimivaa varhaiskasvatuspalvelujen vastuualuetta johtaa päiväkodin johtaja.

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	0					
Maksutuotot	59 781	69 000	32 800	32 800	32 800	32 800
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT	59 782	69 000	32 800	32 800	32 800	32 800
Henkilöstökulut	-571 992	-556 877	-642 399	-642 399	-642 399	-642 399
Palvelujen ostot	-43 203	-35 221	-33 946	-33 946	-33 946	-33 946
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 803	-8 279	-4 197	-4 197	-4 197	-4 197
Avustukset	-80 905	-60 000	-77 958	-63 000	-63 000	-63 000
Muut toimintakulut	-3 447	-3 500	-4 065	-4 065	-4 065	-4 065
TOIMINTAKULUT	-705 350	-663 878	-762 565	-747 607	-747 607	-747 607
ULK. TOIMINTAKATE	-645 569	-594 878	-729 765	-714 807	-714 807	-714 807
Sisäiset tuotot	98 572	112 769	84 345	84 345	84 345	84 345
Sisäiset kulut	-310 031	-310 010	-246 200	-246 200	-246 200	-246 200
Sisäiset tilit	-211 459	-197 241	-161 855	-161 855	-161 855	-161 855
TOIMINTAKATE	-857 027	-792 118	-891 620	-876 662	-876 662	-876 662
Verotulot ja valtionosuudet						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	-857 027	-792 118	-891 620	-876 662	-876 662	-876 662
Poistot ja arvonalennot						
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössiirrot						
Yhteensä	-857 027	-792 118	-891 620	-876 662	-876 662	-876 662

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMINEN
Tasapainoinen ja kestävä talous	<p>Toiminnan toteuttaminen talousarvion puitteissa lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Toiminnan ja talouden säännöllinen seuranta ja analysointi.</p> <p>Vältetään päällekkäisiä resursseja, keskitetään tukea vastaamaan sen tarvetta. Keskitytään ennaltaehkäisyyn. Työkykyjohtaminen.</p> <p>Tiedolla johtamista vahvistetaan.</p>	<p>Talousarvion mukainen toiminta.</p> <p>Säännöllinen seuranta ja raportointi toimialalla. Kvartaaliraportointi.</p>	K/E
Yhteistyötä lisätään kasvatus- ja opetuspalveluiden alueella vahvistaen lapsen eheää kasvatus- ja koulupolkua.	<p>Yhteistyön ja joustavien (yksikkökohtaisten ja yksiköiden välisten) järjestelyiden kehittämiseen panostetaan ja kehittämistyöhön osoitetaan myös työtunteja.</p> <p>Riittävän ja oikea-aikaisen tuen järjestämistä vahvistetaan sekä varhaiskasvatus- että opetuspalveluissa.</p> <p>Hanke- /erityisavustushaku</p>	<p>Toteutuneet ja kirjatut toimenpiteet.</p> <p>Yhteistyön ja joustavien rakenteiden vahvistaminen koko kasvatus- ja opetuspalveluiden alueella.</p>	TOTEUTUMINEN
Kolmiportainen tuki toimii niin, että lapset saavat kaikilla tuen portailla tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti	<p>Organisoidaan kolmiportaista tukea uudelleen, erityisesti vaativan tuen tarpeet huomioiden.</p> <p>Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja koulutus.</p> <p>Yhteistyökäytänteistä sovitaan kasvatus- ja opetuspalveluiden sisäisesti ja prosessi järjestämisestä kuvataan. Asiaan varataan budjetissa resurssia. (osa-aikainen VEO)</p>	<p>Tukea saavien lasten lisäkertoimet huomioidaan.</p> <p>Tuen suunnitelmallisuus, prosessit ja kirjaukset ovat ajantasaiset.</p> <p>Henkilöstökysely</p>	TOTEUTUMINEN
Musiikkiopiston pilotoinnin kautta integroidaan musiikkioppiminen osaksi varhaiskasvatusta.	<p>Budjetoidaan määräraha. Muskaritoiminta osana varhaiskasvatusarkea.</p>	<p>K/E</p>	TOTEUTUMINEN

410 Hallinto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-78 887	-90 869	-61 680	-61 680	-61 680	-61 680
ULK. TOIMINTAKATE	-78 887	-90 869	-61 680	-61 680	-61 680	-61 680
Sisäiset tilit	78 887	90 869	61 680	61 680	61 680	61 680
TOIMINTAKATE	0	-0	0	0	0	0

Hallinnon menoja ovat päiväkodinjohtajan palkkakustannukset sekä hallintoon liittyvät menoerät mm. Daisy-ohjelma, koulutus ja matkat, kopiokone ja toimistotarvikkeet. Kustannuspaikalla on varauduttu hyvinvointilautakunnan kokousmenoihin vuodelle 2024 osuudella 1/3.

325 Päiväkoti Vekara

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	49 889	60 000	31 000	31 000	31 000	31 000
TOIMINTAKULUT	-516 133	-497 247	-570 377	-570 377	-570 377	-570 377
ULK. TOIMINTAKATE	-466 244	-437 247	-539 377	-539 377	-539 377	-539 377
Sisäiset tilit	-274 263	-269 622	-210 243	-210 243	-210 243	-210 243
TOIMINTAKATE	-740 507	-706 869	-749 620	-749 620	-749 620	-749 620

Päiväkoti Vekara on 63 paikkainen päiväkotitoiminta. Kaikilla lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja tällä hetkellä lähes kaikki lapset ovat varhaiskasvatuksessa kokopäiväisesti (yli 5 h/pvä). Lasten hoitopäivien keskimääräinen pituus (n. 8 h/pv) on pidempi kuin työntekijöiden keskimääräinen työpäivän pituus (7 h 39 min). Vuorohoidon tarve on lisääntynyt ja sitä järjestetään keskimäärin klo 5.30–22.00 välillä sekä viikonloppuisin (n. 2–3 krt / kk). Vuorohoidolle on tarvetta myös pyhäpäivinä, mikä lisää henkilöstön tarvetta. Lisäksi vuorohoidon kohdistuessa viikonloppuihin, tulee henkilöstön viikoittainen työaika saada tasattua.

Suhdeluvut valtioneuvoston asetuksen mukaan: Yli 3-vuotias, alle 5 h päivässä: 13 lasta/1 aikuinen Yli 3-vuotias, yli 5 h päivässä: 7 lasta/1 aikuinen Alle 3-vuotias, alle tai yli 5 h päivässä: 4 lasta/1 aikuinen. Hyvinvointilautakunnan päätöksellä varhaiskasvatuksessa olevien lasten tuen tarpeisten kertoimeksi tehostetun tuen suhteen asetettu kerroin 1,5 ja erityisen tuen suhteen kerroin 2.

Kaikilla varhaiskasvatuksen opettajan työtä tekevillä on viikossa n. 5 tuntia ryhmän ulkopuolella tehtävää lakisääteistä sak-aikaa (suunnittelu, arviointi, kehittäminen). Tämä aika on opettajille välttämätöntä, jotta voidaan saavuttaa lain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden asettamat vaatimukset laadukkaasta varhaiskasvatuksesta. Osa-aikainen lastenhoitaja ja ilman ryhmää oleva lastenhoitaja paikkaavat ryhmässä opettajien sak-aikoja ja tiimipalaveriaikoja.

Lakisääteiset varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut on ostettu syksyllä 2022 ja keväällä 2023 ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta. Päiväkotiin tullaan perustamaan uudelleen varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi sen ollessa tuen tuottamisen kannalta oikea-aikaista ja riittävää. Vuodelle 2024 talousarviossa varhaiskasvatuksen erityisopetukseen on varaus 50 % työntekijälle. Opetuspalveluiden puolella työskentelevän erityisopetushenkilöstön osaamisen jakamista varhaiskasvatukseen ja opetuspalveluiden välillä edistetään.

326 Esikoululaisten varhaiskasvatus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	9 892	9 000	1 800	1 800	1 800	1 800
TOIMINTAKULUT	-9 986	-762	-37 550	-37 550	-37 550	-37 550
ULK. TOIMINTAKATE	-94	8 238	-35 750	-35 750	-35 750	-35 750
Sisäiset tilit	-11 153	-12 849	-9 075	-9 075	-9 075	-9 075
TOIMINTAKATE	-11 246	-4 611	-44 825	-44 825	-44 825	-44 825

Esikouluikäisten esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään kirkonkylän koulun esiopetustiloissa kevääseen 2024 asti. Koulun loma-aikoina esiopetusikäisten varhaiskasvatus järjestetään päiväkodilla. Esikoululaisten vuorohoito järjestetään päiväkodilla. Syksystä 2024 alkaen esikoululaisten täydentävä varhaiskasvatus järjestetään päiväkodilla.

328 Varhaiskasvatuksen ostopalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-19 438	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
ULK. TOIMINTAKATE	-19 438	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sisäiset tilit	-4 931	-5 638	-4 217	-4 217	-4 217	-4 217
TOIMINTAKATE	-24 369	-20 638	-19 217	-19 217	-19 217	-19 217

Ostopalveluihin kuuluvat palvelusetelien käyttö sekä mahdolliset koulutus- ja asiantuntijapalveluiden ostot. Palvelusetelin käytöstä luovuttiin vuonna 2023 ja vuoden 2024 alusta siirrytään käyttämään joustavampaa yksityisen hoidon tukea. Ylimenokaudeksi 2023–2024 on ostopalveluihin jätetty varaus voimassa olevien sopimuskulujen kattamiseksi.

363 Lastenhoidon tuki

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-80 905	-60 000	-77 958	-63 000	-63 000	-63 000
ULK. TOIMINTAKATE	-80 905	-60 000	-77 958	-63 000	-63 000	-63 000
Sisäiset tilit						
TOIMINTAKATE	-80 905	-60 000	-77 958	-63 000	-63 000	-63 000

Kelan maksamia lastenhoidontuen muotoja ovat kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha. Kotihoidon tukeen on oikeutettu, jos alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Ehtona on, ettei lapselle ole varattu kunnallista hoitopaikkaa. Joustavaa hoitorahaa voi saada alle 3-vuotiaan hoitoon kotona. Joustavan hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltaja tekee töitä viikoittain keskimäärin enintään 30 h, tai enintään 80 % kokopäivätyön työajasta. Osittaista hoitorahaa voi saada 1. ja 2. luokalla olevan lapsen hoitoon, jos tekee töitä enintään 30 h lapsen hoidon vuoksi. Lastenhoidon tuet maksetaan Kelan kautta, kustannuksista vastaa kunta. Pukkilassa syntyvyys on laskussa ja pieniä lapsia on siirtynyt varhaiskasvatukseen, joten oletus on, että kodin hoitotukia haetaan vähemmän.

Opetuspalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	91 298	37 183	70 450	70 397	70 397	70 397
Maksutuotot	13 145	11 500	9 000	9 000	9 000	9 000
Tuet ja avustukset	45 124	3 500	20 000	20 000	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	1 782	4 000	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTATUOTOT	151 349	56 183	100 650	100 597	100 597	100 597
Henkilöstökulut	-1 060 285	-1 150 377	-1 009 589	-1 009 589	-1 009 589	-1 009 589
Palvelujen ostot	-1 144 651	-1 034 750	-942 506	-941 694	-942 506	-942 506
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 615	-30 155	-23 917	-23 917	-23 917	-23 917
Avustukset		-10 500	-21 000	-21 000	-21 000	-21 000
Muut toimintakulut	-13 184	-7 650	-12 702	-12 702	-12 702	-12 702
TOIMINTAKULUT	-2 251 734	-2 233 432	-2 009 715	-2 008 903	-2 009 715	-2 009 715
ULK. TOIMINTAKATE	-2 100 385	-2 177 249	-1 909 065	-1 908 306	-1 909 118	-1 909 118
Sisäiset tuotot	113 890	88 829	107 145	107 145	107 145	107 145
Sisäiset kulut	-474 677	-358 947	-362 328	-362 328	-362 328	-362 328
Sisäiset tilit	-360 787	-270 118	-255 183	-255 183	-255 183	-255 183
TOIMINTAKATE	-2 461 172	-2 447 367	-2 164 248	-2 163 489	-2 164 301	-2 164 301
Verotulot ja valtionosuudet	4 347					
Rahoitustuotot ja -kulut	-0					
VUOSIKATE	-2 456 825	-2 447 367	-2 164 248	-2 163 489	-2 164 301	-2 164 301
Poistot ja arvonalentumiset	-35 146	-34 797	-34 535	-34 535	-34 339	-34 192
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilinpäätössiirrot						
YHTEENSÄ	-2 491 970	-2 482 164	-2 198 783	-2 198 024	-2 198 639	-2 198 492

Opetuspalvelut tarjoavat normiohjauksen mukaista perusopetuspalvelua vuosiluokilla 1–6 sekä esiopetuksessa. Suomalainen perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuspalveluiden kokonaisuuteen sisältyy myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Sisältää kustannuspaikat: 400 hallinto, 411 kirkonkylän koulu, 412 esiopetus, erityisopetus, 414 tuki- ja kuljetuspalvelut, 417 kotikuntakorvaukset sekä 427 aamu- ja iltapäivätoiminta. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueen vastuhenkilö on kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueella toimivaa opetuspalveluiden vastuualueetta johtaa kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori.

Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT	TOTEUTUMINEN
Tasapainoinen ja kestävä talous	<p>Toiminnan toteuttaminen talousarvion puitteissa lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Toiminnan ja talouden säännöllinen seuranta ja analysointi.</p> <p>Vältetään päällekkäisiä resursseja, keskitetään tukea vastaamaan sen tarvetta. Keskitytään ennaltaehkäisyyn. Työkykyjohtaminen.</p> <p>Tiedolla johtamista vahvistetaan.</p>	<p>Talousarvion mukainen toiminta.</p> <p>Säännöllinen seuranta ja raportointi toimialalla. Kvartaaliraportointi.</p>	K/E
Yhteistyötä lisätään kasvatus- ja opetuspalveluiden alueella vahvistaen lapsen eheää kasvatus- ja koulupolkua.	<p>Yhteistyön ja joustavien (yksikkökohtaisten ja yksiköiden välisten) järjestelyiden kehittämiseen panostetaan ja kehittämistyöhön osoitetaan myös työtunteja.</p> <p>Riittävän ja oikea-aikaisen tuen järjestämistä vahvistetaan sekä varhaiskasvatus- että opetuspalveluissa.</p> <p>Hanke- /erityisavustushaku</p>	<p>Toteutuneet ja kirjatut toimenpiteet. Yhteistyön ja joustavien rakenteiden vahvistaminen koko kasvatus- ja opetuspalveluiden alueella.</p>	TOTEUTUMINEN
Kolmiportainen tuki toimii niin, että lapset saavat kaikilla tuen portailla tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti	<p>Jatketaan erityisen tuen palveluiden uudelleen organisoinnin myötä tulleen positiivisen kehityskulun vahvistamista vaativan tuen tarpeet huomioiden.</p> <p>Sovitut yhteistyökäytänteet ja prosessikuvausten jalkautusta jatketaan.</p> <p>Vältetään päällekkäisiä resursseja, keskitetään tukea vastaamaan sen tarvetta. Keskitytään ennaltaehkäisyyn.</p>	<p>Turvallisuuspoikkeamien määrä.</p> <p>Henkilöstökysely.</p> <p>Erityisen tuen tukitoimia ja päätöksiä voidaan purkaa onnistuneen kolmiportaisen tuen myötä.</p>	TOTEUTUMINEN
Oppilasmäärän väheneminen huomioidaan opetuksen resursoinnissa. Resurssia pystytään säätämään oppilasmäärän mukaan.	<p>Käytetään opetuksen resursointilaskentaa, joka vaikuttaa talousarvion seurantaan ja budjetointiin.</p> <p>Aloitetaan ennakoiva työskentely ikäryhmien pienenemisestä johtuvaan resurssien ja toimintamallien uudelleen järjestelyn suunnitteluun.</p>	<p>Järjestelmä tietoineen hyödynnettävissä talousseurannassa ja budjetoinnissa sekä lukuvuoden tuntikehyksessä.</p> <p>Yhteistyön ja joustavien rakenteiden vahvistaminen koko kasvatus- ja opetuspalveluiden alueella. Kustannusvaikutusten arviointi.</p>	TOTEUTUMINEN

400 Hallinto

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	25 984					
TOIMINTAKULUT	-112 951	-59 429	-81 380	-81 380	-81 380	-81 380
ULK. TOIMINTAKATE	-86 967	-59 429	-81 380	-81 380	-81 380	-81 380
Sisäiset tilit	86 967	59 429	81 380	81 380	81 380	81 380
TOIMINTAKATE	0	-0	-0	-0	-0	-0

Hallinnon menoja ovat kasvatus- ja opetusjohtaja -rehtorin tehtävään liittyvät henkilöstökulut, toimisto- ja hallintopalveluiden ostoja sekä lautakunnan luottamushenkilöstön palkkiovaraus osuudella 1/3.

411 Kirkonkylän koulu

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	58 299	3 500	44 000	44 000	44 000	44 000
TOIMINTAKULUT	-683 822	-683 104	-541 941	-541 941	-541 941	-541 941
ULK. TOIMINTAKATE	-625 523	-679 604	-497 941	-497 941	-497 941	-497 941
Sisäiset tilit	-379 677	-276 097	-279 654	-279 654	-279 654	-279 654
TOIMINTAKATE	-1 005 201	-955 702	-777 595	-777 595	-777 595	-777 595

Pukkilan Kirkonkylän koulussa opiskelevat kaikki Pukkilan kunnan alakouluikäiset oppilaat. Kustannuspaikalla näkyvät yleisopetuksen henkilöstökulut, tarvike- ja kirjatilauksiin liittyvät varaukset sekä oppilaiden retkiin, tapahtumiin ja juhliin liittyvät kulut. Tuottoja kustannuspaikalle tuovat ulkopaikkakuntalaisten opetuksen järjestämisestä aiheutuvat maksut. Oppilasmäärä on koulussa pienentynyt, mutta ei niin paljon, että opetusryhmien määrän vähentämistä olisi mahdollista toteuttaa. Opetusryhmien koko vaihtelee 15–23 välillä. Oppilasmäärän pieneneminen huomioidaan tuntikehyslaskennassa sekä ohjaajaresurssin tarvetta arvioitaessa.

412 Esiopetus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-122 188	-121 813	-143 148	-143 148	-143 148	-143 148
ULK. TOIMINTAKATE	-122 188	-121 813	-143 148	-143 148	-143 148	-143 148
Sisäiset tilit	-37 446	-30 017	-29 612	-29 612	-29 612	-29 612
TOIMINTAKATE	-159 634	-151 830	-172 760	-172 760	-172 760	-172 760

Esiopetusta annetaan Kirkonkylän koulussa 20 tuntia viikossa yhdessä opetusryhmässä. Esiopetuksen oppilaita oli lukuvuoden 2023–2024 syksyllä yhteensä 14 oppilasta. Lukuvuoden 2024–2025 syksyn alustava arvio oppilasmäärästä on 9 oppilasta.

414 Kuljetus- ja tukipalvelut

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	1 957	4 000	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-195 914	-190 500	-207 527	-207 527	-207 527	-207 527
ULK. TOIMINTAKATE	-193 957	-186 500	-206 327	-206 327	-206 327	-206 327
Sisäiset tilit	-4 555	-3 553	-4 286	-4 286	-4 286	-4 286
TOIMINTAKATE	-198 512	-190 053	-210 613	-210 613	-210 613	-210 613

Kustannuspaikalla toimintatuottoja saadaan maksullisesta koulukuljetuksesta. Toimintakulut koostuvat koulukuljetuksen järjestämiseen liittyvistä kuluista. Lisäksi vuodelle 2024 on varattu 21 000,- perusopetuksen koulumatkatukeen.

417 Kotikuntakorvaukset

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	52 166	37 183	46 450	46 397	46 397	46 397
TOIMINTAKULUT	-884 608	-811 370	-704 965	-704 153	-704 965	-704 965
ULK. TOIMINTAKATE	-832 442	-774 187	-658 515	-657 756	-658 568	-658 568
Sisäiset tilit						
TOIMINTAKATE	-832 442	-774 187	-658 515	-657 756	-658 568	-658 568

Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä, jotta välttyttäisiin kuntien keskinäiseltä sekä kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien väliseltä laskutukselta. Pukkilan kunta ei itse järjestä opetusta yläkoululaisilleen. Pukkilan ja Askolan oppilaiden yhteinen yläkoulu on Askolan koulu. Periaatteena on, että kumpikin kunta vastaa omien oppilaidensa menoista. Osa Pukkilan kunnan yläkoululaisista opiskelee myös Mäntsälässä. Tuottoja kustannuspaikalle tulee Pukkilassa opiskelevista muissa kunnissa kirjoilla olevista oppilaista.

421 Erityisopetus

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Lautakunta 2024	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-202 972	-301 806	-292 917	-292 917	-292 917	-292 917
ULK. TOIMINTAKATE	-202 972	-301 806	-292 917	-292 917	-292 917	-292 917
Sisäiset tilit	-13 666	-10 659	-12 857	-12 857	-12 857	-12 857
TOIMINTAKATE	-216 639	-312 466	-305 774	-305 774	-305 774	-305 774

Erityisopetuksen kustannuspaikalle kohdistetaan erityisopetuksesta aiheutuvat kulut. Osa-aikaista erityisopetusta, toteuttaa laaja-alainen erityisopettaja. Osa-aikaisen erityisopetuksen tarkoitus on tukea yleisopetuksen yhteydessä olevia yleisen tuen,

tehostetun tuen sekä erityisen tuen oppilaita, joilla on oppimisen tai sopeutumisen vaikeuksia. Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat voivat Kirkonkylän koulussa opiskella joko kokonaan tai osittain pienryhmissä. Pienryhmät tekevät säännöllistä yhteistyötä yleisopetuksen ryhmien kanssa. Tätä on mm. pienryhmien oppilaiden säännöllisesti isoissa ryhmissä opiskelun harjoitteluun yleisopetukseen integroituna.

427 Aamu- ja iltapäivätoiminta

	Toteuma	Budjetti	Lautakunta	Budjetti	TS	TS
	2022	2023	2024	2024	2025	2026
TOIMINTATUOTOT	12 944	11 500	9 000	9 000	9 000	9 000
TOIMINTAKULUT	-49 280	-65 410	-37 837	-37 837	-37 837	-37 837
ULK. TOIMINTAKATE	-36 336	-53 910	-28 837	-28 837	-28 837	-28 837
Sisäiset tilit	-12 408	-9 220	-10 154	-10 154	-10 154	-10 154
TOIMINTAKATE	-48 744	-63 130	-38 991	-38 991	-38 991	-38 991

Perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Kirkonkylän koululla. Alkuopetuksen oppilailla on mahdollisuus osallistua aamupäivä- ja/tai iltapäivätoimintaan klo 7:30 - 9:15 ja klo 12:30 - 17:00 välisinä aikoina. Toimintaan saadaan valtionosuutta 1. ja 2. luokan oppilaiden sekä erityisoppilaiden osalta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuloarvio pohjautuu edellisiin toimintakausiin.

8 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

	Toteuma 2022	Budjetti 2023	Budjetti 2024	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot	320 761	294 583	105 136	105 136	105 136
Maksutuotot	116 140	132 800	117 241	117 241	117 241
Tuet ja avustukset	490 014	437 500	483 200	483 200	483 200
Muut toimintatuotot	451 687	481 020	395 553	395 553	395 553
TOIMINTATUOTOT	1 378 603	1 345 903	1 101 130	1 101 130	1 101 130
Henkilöstökulut	-2 924 676	-3 085 479	-3 023 262	-3 051 462	-3 051 462
Palvelujen ostot	-9 984 308	-2 571 357	-2 464 944	-2 465 756	-2 465 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-183 607	-180 170	-140 826	-140 826	-140 826
Avustukset	-327 317	-313 400	-321 700	-321 700	-321 700
Muut toimintakulut	-66 166	-37 865	-113 028	-78 028	-78 028
TOIMINTAKULUT	-13 486 072	-6 188 272	-6 063 760	-6 057 772	-6 057 772
ULK. TOIMINTAKATE	-12 107 470	-4 842 369	-4 962 630	-4 956 642	-4 956 642
Sisäiset tuotot	1 064 505	1 037 800	1 054 447	1 052 607	1 051 207
Sisäiset kulut	-1 064 505	-1 037 800	-1 054 447	-1 052 607	-1 051 207
Sisäiset tilit		0	0		
TOIMINTAKATE	-12 107 470	-4 842 369	-4 962 630	-4 956 642	-4 956 642
Verotulot ja valtionosuudet	11 799 142	5 228 369	4 469 552	5 113 000	5 318 000
Rahoitustuotot ja -kulut	70 519	80 700	104 940	80 525	65 292
VUOSIKATE	-237 809	466 700	-388 138	236 883	426 650
Poistot ja arvonalentumiset	-386 075	-355 855	-428 057	-468 001	-445 779
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Tilinpäätössiirrot					
YHTEENSÄ	-623 884	110 846	-816 195	-231 117	-19 129

Tilikauden tuloksen käsittelyerät: poistoeron muutokset, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

Hallituksen on tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä tai talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Suunnitelman mukaiset poistot (suunnitelmapoistot) ovat talousarvion tuloslaskelmassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa. Talousarvion tuloslaskelmaosassa ja tilinpäätöksessä käytetään samoin perustein laskettuja poistoja.

VEROTULOT

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Nettotulot	7 656	4 106	3 908	4 073	4 165

Verotulot koostuvat kunnan tuloverosta, kiinteistöverosta ja yhteisövero-osuudesta.

Verotulojen erittely	TP 2022	TA 2023	Toteutuma-ennuste 2023	TA 2024
Kunnallisvero	6 764 701	3 380 000	3 377 000	3 149 000
Kiinteistövero	469 252	454 000	486 000	545 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	422 370	272 000	247 000	214 000
Yhteensä	7 656 323	4 106 000	4 110 000	3 908 000

Toteumaennuste vuodelle 2023 laadittu tarkentavana talousraportoinnin pohjalta 10-2023.

Kunnan tulovero

Kunnallisveroarvio vuodelle 2023 perustuu 8,86 %:n tuloveroprosenttiin. Kunnallisvero on 3 380 000 € eli n. 50 %:a vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Vuoden 2024 tuloveroksi on arvioitu 3 149 000 € ja vuoden 2025 tuloveroksi 3 531 000 €.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotuotoksi on arvioitu 545 000 € vuonna 2024. Valtuuston vahvistamat kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 ovat seuraavat: yleinen 1,30 %, vakituiset asuinrakennukset 0,74 %, muut asuinrakennukset (vapaa-ajan rakennukset) 1,30 %, rakentamaton rakennuspaikka 4,00 % ja voimalaitokset 3,10 %. Kiinteistöverotuotto vuosina 2022-2026:

Vuosi	Kiinteistöverotuotto (€)	
2022	469 000	(toteutunut verotuotto)
2023	454 000	(TA 2023)
2023	486 000	(toteutumaennuste)
2024	545 000	(TA 2024)
2025	548 000	(TS 2025)
2026	548 000	(TS 2026)

Kiinteistöveron erittely vuoden 2024 arvio

Käyttötarkoitus	Verotusarvo 1000 €	Kiinteistövero (%)	Kiinteistövero, laskennallinen 1000 €
Vakituinen asuinrakennus	44 085	0,74	326
Muu asuinrakennus	5 035	1,30	65
Yleinen	12 421	1,30	161
Rakentamaton rak.paikka	44	4,00	2
Yhteensä	61 585		554

Osuus yhteisöverosta

Yhteisöverotuotto vuosina 2022–2026.

Vuosi	Osuus yhteisöverosta (€)	
2022	422 000	(toteutunut verotuotto)
2023	272 000	(TA 2023)
2023	247 000	(toteutumaennuste)
2024	214 000	(TA 2024)
2025	229 000	(TS 2025)
2026	233 000	(TS 2026)

VALTIONOSUUDET

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Nettotulot	4 138 472	1 122 369	561 552	805 000	877 000

RAHOITUSTULOT JA -MENOT

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tulot	117 638	121 400	329 000	310 000	335 000
Menot	-46 796	-40 700	-224 060	-229 475	-269 708
Netto	70 842	80 700	104 940	80 525	65 292

Rahoitusmenojen suurimman erän muodostavat talousarviolainojen korot, joihin on varattu 223 000 €. Muita rahoitusmenoja ovat provisiot ja muut lainakustannukset, verotilityskorot ja viivästyskorot. Rahoitustulot muodostuvat pääosin osinkotuloista ja peruspääoman korosta. Sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston vahvistamia periaatteita. Kymenlaakson Sähkön osinkotuloksi on arvioitu 230 000 €. Nivos Oy maksaa pääomalainan korkoa n. 30 000 €.

9 INVESTOINTIOSA

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila

Hanke: Yleiset alueet

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yleiset alueet						
MENOT	45 000	45 000	30 000	30 000	0	15 000
TULOT	20 000	20 000	20 000	20 000		
NETTO	25 000	25 000	10 000	10 000	0	15 000

Perustelut: Investointirahalla jatketaan kunnan yleisten alueiden kunnostamista laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Tulot ovat SILMU:n avustus Naarkosken puistoalueen kunnostamiseen.

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila

Hanke: Kaavateiden rakentaminen ja peruskorjaus

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kaavateiden rakentaminen ja peruskorjaus						
MENOT	385 000	385 000	602 000	602 000	400 000	261 000
TULOT						
NETTO	385 000	385 000	602 000	602 000	400 000	261 000

Perustelut: Investointirahalla rakennetaan ja peruskorjataan kunnan kaavatieverkoston erillisten suunnitelmien mukaisesti. Ensisijaiset investointikohteet ovat Koivulinnantie sekä Torpin yritysalueen uusi Torpinkangas niminen kaavatie.

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila

Hanke: Tievalojen rakentaminen

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tievalojen rakentaminen						
MENOT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
TULOT						
NETTO	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Perustelut: Investointirahalla uudistetaan kaavateiden ja alueiden valaistusta korvaamalla nykyiset valaisimet LED-tekniikalla ja uusimmalla valaisinpylväitä tarvittavilta osin.

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila
peruskorjaaminen

Hanke: Kunnan omistamien rakennusten

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjaus						
MENOT	110 000	110 000	243 000	243 000	50 000	482 000
TULOT			140 000	140 000		
NETTO	110 000	110 000	103 000	103 000	50 000	482 000

Perustelut: Investointiraha on varattu kunnan omistamien rakennusten tarvittaviin ylläpito-, korjaus-, muutos- ja rakennushankkeisiin, joista päätökset tehdään erillisten suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointikeskus Onnin ylläpito- ja korjaustöihin haetaan avustusta Onni Nurmi säätiöltä.

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila Hanke: Ulkoliikuntapaikat

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoliikuntapaikat						
MENOT	60 000	60 000	100 000	100 000	0	0
TULOT	40 000	40 000	85 000	85 000		
NETTO	20 000	20 000	15 000	15 000	0	0

Perustelut: Investointiraha on varattu lähiliikuntapaikan ja koulun alueen liikuntapaikkojen kehittämiseen. Lähiliikuntapaikan kehittämiseen on myönnetty AVI-avustusta ja osa tuloista muodostuu kunnan aiemmin saamasta perinnöstä.

Toimielin: Tekniset palvelut, Pukkila Hanke: Muut alueet, vuosivaraus

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Muut alueet, vuosivaraus						
MENOT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
TULOT						
NETTO	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Perustelut: Määräraha on varaus talousarviovuoden aikana ilmaantuviin, välttämättömiin investointeihin, joista päätetään aina erikseen.

Toimielin: Pukkila Hanke: Muut pitkävaikutteiset investoinnit

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Muut pitkävaikutteiset investoinnit						
MENOT		60 000	848 287	848 287	0	0
TULOT						
NETTO		60 000	848 287	848 287	0	0

Kunnan maksuosuus Pukkikuitu Oy:n valokuituhankkeesta valtiontukien päätösten mukaisesti. talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistojen ja palvelukeskuksen vaihto kilpailutuksen mukaisesti (syksy 23-talvi24).

10 RAHOITUSLASKELMAOSA

RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-237 808	466 700	-388 138	236 883	426 650
Satunnaiset erät					
Tulo-rahoituksen korjaukset	-9 461				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-132 414	-710 000	-1 923 287	-500 000	-808 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin		60 000	245 000		
Hyödykkeiden myyntitulot	14 641				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-365 042	-183 300	-2 066 425	-263 117	-381 350
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-37 500				
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			3 500 000	1 200 000	1 400 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-594 341	-664 407	-1 808 158	-801 230	-782 630
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	223 919				
Rahoituksen rahavirta	-407 922	-664 407	1 691 842	398 770	617 370
Vaikutus maksuvalmiuteen	-772 964	-847 707	-374 583	135 653	236 020

LAINAT

Kunnan kirjanpidon mukaiset lainat vuonna 2024.

Kohde/lainanottaja	Lainamäärä 1.1.2024	Lainamäärä 31.12.2024
Kunnan lainat rahoituslaitoksilta	5 860 002	7 551 845

Kunnalla on ollut käytössä vuodesta 2005 kuntatodistusohjelma maksuvalmiuden ylläpitoon (kuten tilapäisen kassalainan ottaminenkin), pitkäaikaisten lainojen koon kasvattamiseen ja itsenäisenä instrumenttina rahoituksessa. Liikkeelle laskettavien kuntatodistusten nimellismäärä saa olla yhteensä enintään 5 miljoonaa euroa (valt. 14.3.2005, § 20). Kuntatodistusohjelmaa on hyödynnetty kunnan rahoituksessa runsaasti sen edullisuuden ja joustavuuden vuoksi. Kuntatodistuksia muutetaan aika ajoin pidempiaikaisiksi lainoiksi.

Tilinpäätöksessä 2022 kunnan lainakanta oli 5 421 502 €. Kuluvan vuoden lopussa lainakannan arvioidaan olevan 5 860 002 €, josta pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja 2 550 002 €, pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia lainoja 1 210 000 € sekä kuntatodistus 2 100 000 €. Suunnitelmakaudella varaudutaan ottamaan uutta lainaa 3 500 000 € vuonna 2024, 1 200 000 € vuonna 2025 ja 1 400 000 € vuonna 2026. Uutta lainaa otetaan todellisen tarpeen mukaan. Osa lainanottovaltuudesta voidaan jättää käyttämättä. Lainoja nostetaan kunnan kassatilanteen mukaan. Vanhoja lainoja suunnitellaan lyhennettävän suunnitelmakaudella seuraavasti: 1 808 158 € vuonna 2024, 801 230 € vuonna 2025 ja 782 630 € vuonna 2026.

Kunnan lainamäärän kehitys

Vuosi	Lainamäärä 1.1.	Lainanotto arvio	Lyhennys pitkäaik. lainat / kuntatod.lyh.	Lainaa €/as. 31.12.
2022 yht.	6 045 067	997 091	695 657	3 005
pitkäaik.	5 120 067		695 657	
kuntatod.	925 000	997 091	925 000	
2023 yht.	5 421 501	2 100 000	664 407	3 272
pitkäaik.	4 424 410	0	664 407	
kuntatod.	997 091	2 100 000	997 091	
2024 yht.	5 860 002	5 600 000	1 808 158	4 217
pitkäaik.	3 760 002	3 500 000	1 808 158	
kuntatod.	2 100 000	2 100 000	2 100 000	
2025 yht.	7 551 845	3 300 000	801 230	4 439
pitkäaik.	5 451 845	1 200 000	801 230	
kuntatod.	2 100 000	2 100 000	2 100 000	
2026 yht.	7 950 614	3 500 000	782 630	4 784
pitkäaik.	5 850 614	1 400 000	782 630	
kuntatod.	2 100 000	2 100 000	2 100 000	

LIITTEET

Investoinnit 2024–2026

	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024 LTK	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yleiset alueet						
MENOT	45 000	45 000	30 000	30 000	0	15 000
TULOT	20 000	20 000	20 000	20 000		
NETTO	25 000	25 000	10 000	10 000	0	15 000
Kaavatiet						
MENOT	385 000	385 000	652 000	652 000	400 000	261 000
TULOT						
NETTO	385 000	385 000	652 000	652 000	400 000	261 000
Ulkoliikuntapaikat						
MENOT	60 000	60 000	100 000	100 000	0	0
TULOT	40 000	40 000	85 000	85 000		
NETTO	20 000	20 000	15 000	15 000	0	0
Kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjaus						
MENOT	110 000	110 000	243 000	243 000	50 000	482 000
TULOT			140 000	140 000		
NETTO	110 000	110 000	103 000	103 000	50 000	482 000
Muut alueet, vuosivaraus						
MENOT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
TULOT						
NETTO	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Muut pitkävaikutteiset investoinnit						
MENOT		60 000	848 287	848 287	0	0
TULOT						
NETTO		60 000	848 287	848 287	0	0
MENOT YHTEENSÄ	650 000	710 000	1 923 287	1 923 287	500 000	808 000
TULOT YHTEENSÄ	60 000	60 000	245 000	245 000	0	0
NETTO YHTEENSÄ	590 000	650 000	1 678 287	1 678 287	500 000	808 000